

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 277.
1938. december 10. szombat.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradî Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

A GYARMATI PROBLÉMA MEGOLDÁSA

Írta: báró Wesselényi Miklós

A gyarmati kérdések története egyet jelent a különböző európai nagyhatalmak politikai történetével. A modern gyarmatpolitika, amely végeredményben a XIX-ik század imperiálista törekvései nek is egyike alapvető tényezője volt, Amerika fölfedezésekor vette kezdetét. Teljes intenzitását azonban akkor érte el, amidőn a technikai fejlődés előretörésével az új piacok és nyersanyag területek felkutatása, az ipari államok számára elkerülhetetlenül szükségesnek mutatkozott. Ez időpont a XVIII-ik század végén és a tizenkilencedik század elején következett be. Ekkor, vagyis a bécsi kongresszuson válik nyilvánvalóvá a gyarmatproblémák egyetemes világpolitikai jelentősége s ekkor kísérlék meg elsősorban azt, hogy e kérdések számára általános megállapodások útján, nemzetközi jogilag is megoldást találjanak. A második nagy egyetemes rendezési kísérlet száz évvel később, Versaillesben történt és nem lehetetlen, hogy most közvetlenül a harmadik rendezés előtt állunk. Természetes, hogy a gyarmati problémák az időközben lefolyt konferenciákon, valamint az egyes hatalmak közötti kétoldali tárgyalások során, többször is különböző megállapodások tárgyát képezték (hiszen az „entente cordiale” szerződés is tulajdonképpen gyarmati szerződés volt), mindazonáltal e problémákat egyetemes szempontból idáig csak az előbb említett két konferencia próbálta rendezni. E megoldási kísérletekből miniket közelebből csak a versaillesi szerződés ide vonatkozó területi rendelkezései érdekelnek, miután ma már kétségtelen, hogy e rendelkezések félmegoldásai teremtették meg a mai feszült helyzetet, melynek lényeges törekvése a gyarmati kérdések igazságosabb és végleges rendezése.

A gyarmati kérdések rendezésekor a békeszerződések megalkotói két alapvető hibát követtek el. Először, midőn gyűlölettel elkábitva Németországot megfosztották minden gyarmatától s így nem számoltak azzal, illetve nem látták előre azt, hogy Németország megerősödésekor (melynek előbb, vagy utóbb, mai, vagy más formában való bekövetkezését a tisztafejű Keynes meglátta) a birodalom expanziója gyarmatterületek hiányában szükségszerűen Európában fog magának erre alkalmas más területet keresni. A másik pedig az, hogy a gyarmatok fejlesztéséből kizárták Olaszországot, amelynek, ha már a gyarmatok tartása szükségesnek ösmertetett el, éppen olyan joga volt koloniális igényekre, mint Franciaország, vagy Angliának. E hibás lépés következménye az abesszin konfliktusban jelentkezett, midőn Versailles óta első ízben választotta el az emberiséget egy hajszál az új világháború kitörésétől. Helyesnek minősíthető a versaillesi szerződésnek gyarmati rendelkezései körül az, hogy a Németországtól elvett területeket nem annektáltatta az egyes hatalmakkal, hanem a mandátum-rendszer felállításával azokat csupán az illető hatalmaknak az igazgatása alá helyezte, amelyek ez igazgatásért a Népszövetség Tanácsának felelősek. Ma már tudjuk, hogy e modern nemzetközi jog szellemének inkább megfelelő intézkedés egyedül Wilsonnak köszönhető.

A gyakorlatban azonban mindenesetre már sokkal nagyobb nehézségek forognak fenn. Ha ugyanis a Harmadik Birodalom csakugyan ragaszkodik ahhoz, hogy minden volt német gyarmat feltétel nélkül visszakerüljön birtokába, úgy e kívánság teljesülését békés úton alig tartjuk lehetségesnek. A helyzet ugyanis az, hogy a man-

dátum-rendszert, mint általában a nemzetközi jogot, csak Anglia vette komolyan. Ha a Népszövetség mandátum-bizottságának évenként megjelenő jelentéseit átlapozzuk, úgy erről kétségtelenül meggyőződhetünk. Elvben ma még valamennyi volt német gyarmat a Népszövetség közvetett rendelkezése alá tartozik, mely adott esetben a mandátumok elosztását megváltoztathatja. De időközben a mandátumhatalmak egyike: Japán otthagytta Genfet s nem valószínű, hogy Japán a Csendes Óceánban lévő mandátum területeit pusztán a Népszövetség iránti szivességből Genfnek visszaadná. Sőt e gesztus az antibolsevista szerződés ellenére, még közvetlenül Németország irányában sem tételvezhető fel. Ugyisint elveszett területnek számít német Délnyugat-Afrika, melyet annak idején a Délafrikai Unió fegyveresen hódított meg s mely egyszerűen bekebelezetett az Unió birtokai közé. Megmaradna tehát a francia és angol igazgatás alatt álló nyugat és kelet Afrika, amelyek jogi szempontból ma is teljes mértékben a Népszövetség közvetett rendelkezése alá tartoznak. Azonban a jogi szempontoktól eltekintve, itt is a technikai nehézségek egész sorozata jelentkezik. A legfőbb probléma az, hogy lesz-e olyan francia, vagy angol kormány, mely ilyen tervvel a közvélemény és a parlament elé merne lépni? Hiszen a gyarmatokba a nevezett államok az elmúlt husz év alatt rengeteg tőkét investáltak s

azok sorsa a német uralom visszaállításának esetén, az eddigi tapasztalatok alapján, nagyon is bizonytalan volna. S még nem is említettük a különböző geopolitikai nehézségeket. Ilyen volna például a német keletafrikai gyarmatok visszaadása esetén az, hogy e visszaadás elvágna az angolok Kairo-Fokváros vonalát, mely az afrikai angol törekvéseknek mindenkor egyik legfőbb célja volt.

Valószínűleg sokkal több lehetőség van abban a nem hivatalos angol tervben, mely szerint a jelenlegi mandátumhatalmak gazdasági tárgyalások útján megszeroznék Portugáliától hatalmas kiterjedésű nyugatafrikai birtokot, Angolát s ezt adnák Németországnak kárpótlásul. Természetesen itt is rengeteg nehézség van, de ezek jószándékkal és közös akarattal áthidalhatók. Világos, hogy e kérdésben elsősorban Portugália álláspontja lényeges, de a rendszeren jól informált angol lapok tudni vélik, hogy tekintettel az ország nem túlságosan rózsás gazdasági helyzetére, a nehézségek megfelelő áldozatok árán, nem áthidalhatatlanok. Az áldozathozatal pedig mindenesetre a mandátum-hatalmak erkölcsi kötelességei közé tartozik. Természetes, hogy a gyarmati probléma a fentiekben vázoltaknál még sokkal bonyolultabb és a megoldás (főleg gazdasági és geopolitikai szempontból) sokkal mélyebb tanulmányt igényel. Egy újságcikk keretében azonban mindezt nem térhettünk ki. Csak azt szeretnénk volna az olvasó előtt kimutatni, hogy a kérdés komoly megoldási lehetőségével ma már mindkét oldalon foglalkoznak és ha egyik fél sem ragaszkodik merev elvi álláspontjához, úgy politikai és reális szempontból az akadályok egyáltalán nem áthidalhatatlanok.

Olaszország kitart északafrikai követelései mellett

Az olasz sajtó hangsúlyozza, hogy Németország is támogatja az olasz követeléseket — Újabb tüntetések Franciaországban és Olaszországban

A Stefani iroda jelenti: A tegnap megjelent lapok óriási címeikkel cikket közölnek arról, hogy Tuniszból sülyedt a helyzet az új olaszellenes tüntetések miatt. A sajtó megemlékszik a párisi diákok és provokációiról. A Messagero három cikkben igyekszik bebiztosítani, hogy Olaszország 60 év óta van joga Tunisziára.

A Messagero tuniszi jelentése szerint az olasz tiltakozó lépés eredményeképpen a francia hatóságok megerősítették a rendőrséget és a katonai csapatokat és lezárták az olasz konzulátushoz vezető utvonalat. Az intézkedés óta az olasz konzulátus előtt nem történtek rendzavarások, de a város más helyein bántalmazták az olasz lakosokat.

Az United Press szerint Olaszország tuniszi követelései a következők:

1. Teljes egyenlőség Tuniszban az olaszok és a franciák között.
2. Olasz irányítás biztosítása a Szezei-csatornán.
3. Džibuti legyen szabad kikötő.
4. A džibuti—addis abebai vasútvonal részvény többségét adják át az olaszoknak.
5. Franconak meg kell adni a hadviselői jogokat.

Franciaország egyelőre nem veszi tudomá-

sul a követeléseket és Tuniszból erős csapatokat küldött. Olyan állítólagos hírek is elterjedtek, hogy Olaszország és Németország Abd el Krimet is mozgósítani akarja a franciák ellen.

A párisi Quartier Latinban lefolyt olaszellenes tüntetésekkel párhuzamosan Franciaország más városaiban is rendeztek tüntetéseket, amelyeknek során

a tömegek Sardinia-t és Siciliát követelték.

A Quartier Latinban lefolyt nagyarányú diák tüntetés inkább tréfás jellegű volt. A tüntetők szónoka ugyanis kijelentette, hogy Franciaország Napoléont, Velencét és a Vezuvot követeli a francia nászutasokra való tekintettel. Egy idő óta ugyanis sok szó esik a francia nép elnéptelenedéséről — mondotta — ami természetes is, mert hiszen Olaszország eltiltotta a franciákat a hagyományos nászutasoktól. Csatolják Franciaországhoz Velencét és az elnéptelenedés kérdése mindjárt megoldást nyer. A diákok derűs tapssal fogadták a beszédet.

„Előre Olaszország” felkiáltással nagyobb csoport római egyetemi hallgató és középiskolai növendék elhagyta a tantermeket és a Venezia-téren tüntetni akart. A rendőrség azonban szétzórta a tüntetőket, akik azonban mellékutcákban újra gyülekeztek és a francia követség elé akartak vonulni. A rendőrség ismét közbelépett, a diákokat szétoszlatta és több letartóztatást eszköz-

zött. A Reuter iroda jelentése szerint több ezer diák járta be péntek reggel Triest utcait és „Tunisz, Korzika, Nizza!” felkiáltásokkal hevesen tüntetett. Megkísérelték, hogy a francia konzulátust megközelítsék, a rendőrség azonban utjukat állta.

A Stefani jelenti: Az olasz diákság és a lakosság egyes rétegeinek ellentüntetése, amely a franciaországi olaszellenes magatartással helyez

Németország angol igazgatás alatt lévő gyarmatokat követel

Az angol alsóház gyarmatügyi vitájához a német sajtó részletes kommentárokat fűz. A Kölnische Zeitung azt írja, hogy az angol kormány és az alsóház taktikája a francia kormány magatartásával azonos célt akar elérni és ez azt jelentené, hogy

közös frontot alakítsanak a német gyarmati követelések ellen.

A gyarmatok kérdését — fejezi be a lap — ilyen módon nem lehet megoldani, mert az továbbra is a német nép becsületbeli kérdése marad. A Berliner Lokalanzeiger bírálat tárgyává teszi a nyugati hatalmak gyarmatosító módszerét.

kedik szembe, egész Olaszország területén folytatódott.

Bonnet az angol nagykövettel tárgyal az olasz követelésekről

Páris. Bonnet francia külügyminiszter esütörtökön hosszabb megheszelést folytatott a párisi angol nagykövettel. A Matin úgy tudja, hogy az Északafrikára irányuló olasz követeléseket tárgyalták meg.

ugyanakkor kiemeli a német gyarmatosítás módzatainak felsőbbrendűségét, végül pedig rámutat az angol igazgatás alatt lévő gyarmatok elégtelen gazdasági és szociális vezetésére.

Kairóból jelentik: Az alexandriai jelentések szerint, mintegy száz olasz hevesen tüntetett az egyik egyiptomi franciányelvű lap, a Bourse Egyptienne szerkesztőjének lakása előtt. A tüntetésre az újság egyi cikkbe adott okot. A cikk írójának véleménye szerint az olaszokat csak a franciák mentették meg a világháború alkalmával s számtalan ütközetet csak a francia segítséggel tudtak győzelmesen megvívni.

Grace Moore Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Szerdán este érkezett meg a bucurestii északi pályaudvarra Grace Moore híres amerikai filmszínésznő, akit hatalmas érdeklődő tábor várt az állomáson. A népszerű filmszínésznőnek hódoló izléses virágcsokrot és az amerikai zászlót nyújtották át. A kedves figyelmesség láthatóan jól esett Grace Moore-nak, aki mosolyogva köszöntö meg egy a virágot, mint az amerikai lobogót.

A kiváló filmszínésznő, akinek több filmjét Aradon is játszották, Párisból érkezett Bucurestibe, ahol egyetlen hangversenyt rendez. Grace Moore az újságíróknak elmondotta, hogy egy Newyork közelében levő vidéki városból származik. Már fiatal korában feltűnt kiváló hangjával és ezért Newyorkba utazott, ahol egy kis vendéglőben énekelt. Innen indult el azután a világhírnév felé. A vendéglőben

rendkívül megtetszett egy duzzadó amerikai milliomosnak, aki megkérte kezét, azonban kikosarazta, mert házassága előtt karriert akart csinálni. Hosszas munka után sikerült annyi pénzt összegyűjtenie, amellyel Párisba utazhatott, ahol tovább képezte magát és öt évi szorgalmas tanulás után a newyorki Metropolitan Opera szerződtette. Sikert sikerre halmozott, s az operából került Hollywoodba, ahol filmezni kezdett. Most, hogy sikere csúcspontján áll, férjhezment a spanyol származású Valentin Parrera-hoz.

Grace Moore kijelentette még, hogy Bucurestin kívül Szófia, Belgrád és Isztanbul is műsorába volt véve, azonban szerződése Párisba szólítja, ahol filmszerepet vállalt és ezért Bucurestiből visszautazik Párisba.

Két találkozás

írta: FISCHER ALADÁR.

A szerző megnyitó beszédéért elmondotta a december 8-iki Vásárhelyi Jankamemlékünnepélyen.

... Vásárhelyi Jankánál kétszer voltam egyedül. Egyszer én tudtam neki egy kis örömet szerezni. Másodszor ő helyezett lelkembe egy olyan súlyt, amelynek terhét egész életemen át vinni fogom. Egyszer beszélgetés közben közelebb vontam magamhoz az íróasztalán levő kis bronz szobrot, melyről tudtam, hogy Rubleczkynek a „Tavasza”. Kedvtelven nézegettem és akkor Vásárhelyi Janka megszólalt: „Nem szeretem ezt a szobrocskát. Rubleczky a saját kislányáról mintázta. — Visszas dolog, hogy egy apa a kislányát így kiszolgáltassa.” — Én akkor magyarul kezdtem: „Mindegy, hogy kiről mintázta ezt a kis szobrot Rubleczky, a fő, hogy jól ábrázolja a tavaszt. Nem azt a tavaszt, amely minden nő életében jelentkezik és aztán asszonnyá lesz, végül megöregszik, hanem azt a tavaszt, mely minden esztendőben visszatér. Talán nem is tavasz ez a szobor, inkább Tavaszelő. A festőknek könnyű, a tavaszt ábrázolni, megfestenek egy virágzó fát, s a kép a tavaszt leheli. A szobrásznak más eszköze. Höz kell folyamodnia. És ez a szobrocskák, mely egy kislányt ábrázol, tulajdonképpen azt a fát jelképezi, mely most ébred féli álmából. Nyújtózik. dik egy nagyot, megtelik nedvvel és boldog keringés kezdődik benne, amittől megduzzadnak rügyei. Ezt nagyszerűen kifejezik a kislány mozgulatai.” Amikor fölneztam Vásárhelyi Jankára, láttam, hogy mosolyog, s már kezdte is: „Ezt kedvesen megmagyarázta, most már másképpen fogok a szoborra nézni. De látom, hogy maga is szereti, s azért ígérem, hogy a halálom előtti napon elküldöm magának.” — Kézenfekvő tréfával ütöttem el a dolgot: „Nem vagyok hive a bizonytalan határidőknek. Állapodjunk meg abban, hogy 90 esztendőskoromban jelentkezem a szoborért.” — Vá-

sárhelyi Janka felkacagott és úgy mondotta: „Most nem tudom, hogy nekem kíván-e rosszat, vagy saját magának jót.” És újra kacagott alt hangon, kedvesen, s nekem az volt az érzésem, hogy ahol Vásárhelyi Janka kacag, ott minden zug megtelik jóssággal, szeretettel, tisztasággal, simogatással.

Másodszor ő rendelt magához engem. A jelzett időben kopogtattam nála. Azt mondták, hogy nincs otthon. Hasonló esetben mindenkire meghelyeztem volna, vele kapcsolatban azonban nem volt semmi rossz érzésem. Aztán oka van annak, hogy nincs otthon. Amikor fordultam a kapun, akkor állt meg ott. Benne Vásárhelyi Janka és egy egy... Visszatessékelt, s aztán engedélyt kért, hogy az asszony ügyét elintézzé. Amikor bejött a szobába, leült egy székre, s kedvetlennek látszott. Én várakozásteljesen ültem és hallgattam. Akkor megszólalt: „Nagyon el vagyok keseredve. Nagyon szégyenlem magam. Ez az asszony már délelőtt járt nálam s elmondotta, hogy az ura beteg, három gyermeke meg éheznek. Elkértem tőle a címét azzal az ürüggyel, hogy majd elküldöm neki a segítséget. Tulajdonképpen azt akartam, hogy személyesen győződjem meg arról, hogy igazat mond-e az asszony. Most jövök tőle. Szörnyű. Földpadlós lakásban laknak. Szobájuk hideg, nedves. Az ágyon magas lábzan a férfi. Valószínűleg tüdőgyulladás. Foszló takaró rajta. A gyerekek meg meztláb, félmeztelenül. Szörnyű. A tatárjárás után lehetett ilyen a nyomor. De akkor mégis jobb volt. Az emberek tudták, hogy a tatárok mindent elvittek és nincs mit enni. Ezek azonban naponta látják a kirakatokat, este a kivilágított lakásokat és tudják, hogy a falak mögött megeget vacsoráznak az emberek. És én nem hittem neki. Tudja, nem csodálkozom rajta, hogy a tatárjárás után emberhúst ettek az emberek. Én is nyugodtan ebédeltem ma. És nem küldtem a segítséget. Amikor megláttam a vézna gyerekeket, összeszorult a torkom, s úgy éreztem, hogy én is emberhúst ettem ma, tegnap, tegnapi-

Mussolini 12 éves fiát titkárrá képezi ki

A Duce megvásárolta Marconi yachtját

Rómából jelentik: Mussolini legkisebb fia, aki most mult 12 éves, speciális nevelést fog kapni és a Duce egyenes óhajára titkárrá képezik ki. Mussolini szeretné, ha fia hamarosan személyi irodájának titkári állását foglalhatná el.

A kis Romano Mussolini két éven át nagyon beteg volt, de most teljesen meggyógyult. Romano Mussolini, Rachel Mussolini asszony kedvenc gyermeke.

Mussolini utasítására az olasz állam megvásárolta Marconi örökösétől a nagy feltaláló „Elektra” nevű yachtját, melyért egy amerikai 100 millió leit ajánlott fel. A yachtot Ostia kikötőjébe szállítják, ahol Marconi-muzeumot rendeznek be rajta.

Kiepura a „félárja” nem kívánatos Németországban

Berlin. Olaszországban most kellett volna megkezdeni a Tosca német verziójának megfilmesítését. A darab főszereplője Kiepura lett volna. A filmfelvételek megkezdése előtt azonban a német hatóságok letiltották a forgatást. A letiltó végzést deviza nehézségekkel indokolják, de senki előtt sem titok, hogy a letiltásra azért került sor, mert Kiepura félárja. Érdekes, hogy Kiepura mind a legutóbbi időkig szerepelhetett Berlinben, sőt az állami operaház is vendégszerenlésekre kérte.

előtt. Ezeknek a kis gyerekeknek a husát.”

Eddig is nehezen küzdött a beszéddel, fel-feltörték a könnyei. Most sirni kezdett. Én csak néztem, s azok a szentek jutottak eszembe, akik sohasem voltak magukkal megelégedve, s akik nem csak szentséggel voltak telve, hanem önváddal is. Szinte láttam a feje fölött megcsillanni a szentek gloriáját. Legjobban szerettem volna, — ha ez lett volna, — odamenni hozzá, ujjaimat megnedvesíteni az arcáról lecsorgó könnyekkel, s ezzel az egészen bizonyosan szentelt vízzel vetni keresztet. A súly lelkemben volt. Ezt erősen éreztem hazamenet, — még a lábam is nehéz volt. Lépteim utómére mormoltam: „Most rabló mongol nyilatkozgatna felettünk...” — Napokon át nem tudtam egyébre gondolni, mint Vásárhelyi Janka könnyeire és beszédére. Mennyire igaza volt. A tatárjárás nem fejeződött be, az még ma is tart. Most is fáj a harc, föld alatt, földön, vízben és levegőben. A tatárok vad irammal száguldozták be Európát és nyomukban nem maradt más, mint éhség és felszakadó asszonyi sóhaj. Mi is kiméltelen harcot folytatunk kenyérért, hatalomért, élvezetért és nem tudjuk, hogy a tülekedésben kit és hányat szorítottunk el az élet asztalától. Idestova két évtizede annak, hogy azt a terhet Vásárhelyi Janka a lelkében helyezte és én azóta sem tudok vézna gyereket látni anélkül, hogy ne arra gondolnék, hogy ennek a husát én eszem, az én mindennapi étkezésemmel, amelyet megkövetlek, s amelyről azt hiszem, hogy engem jogosan illet meg. Pedig az a kis vézna flu, sovány lányka az én gyermekeim is, mert az én vérem.

Vásárhelyi Janka, — te, akit mi aradiak még életedben szentté avattunk, imádkozzál azért, hogy a jövő nyáron minél több sápadt és vézna gyereket küldhessünk nyaralni, gömbölylő kosztára, elevenítő levegőre, színesítő napra, mosolytápláló játékokra. És imádkozzál... ne a szegényelődést imádkozzál, hanem miértünk, akiknek még van betevő falatunk, hogy legyen erőnk kettőtörni és a felét odaadni annak, akinek nincs.

EGY MODERN IRÓ HALALÁRA

Azok, akik neve, az Aszlányi Károly név hallására önkéntelenül is a humort társították, most megdöbbenve olvassák a hirt, amely ezt a nevét immár örökre a tragédiával forrasztja össze. Ez a név eddig humoros tárgyú regények címlapján, bohózatokba hajló vígjátékok színlapjain, a sport-újságok színes, tréfás riportjai alatt szerepelt, míg most egy halálosvégű autószerencsétlenség kapcsán riportok, nekrológok fölé és a szokványosan megszövegezett gyászjelentésre került: Aszlányi Károly, a harminc éven alig túl lévő író Dorog közelében autószerencsétlenség során koponyaalapi törést szenvedett és meghalt. Feleségét, aki vele volt, kar. és ujjtöréssel kórházba szállították.

Az íróról általában sokféle fogalmat alkot magának az olvasó. Ez a képzet természetesen nagy mértékben attól függ, hogy az általánosságban olvasónak nevezett valaki romantikus regényeken és filmekben felnőtt. bakfis, veszedelmes életkorban lévő modern nő, vagy pedig a napi munkában agyonhajszolt, resignált és blazirt férfi. A sportlepeket látogató és sportlapokat olvasó futballtípus, vagy esetleg elvonatkoztatott, befelé fordított intellektuel. Ahány ember, talán annyiféle a nézet az íróról, mint olyanról. A szubjektív vonatkozású vélemények felül azonban minden bizonytalanságot leszőgezhető, hogy az íróban bizonyos szerepet melyet töltött az irodalomban és, hogy műve, amely egy élet folyamán alkotott, bizonyos vonatkozásban kell legyen a kornak, amelyben élt.

Aszlányi Károlyt, ezt az annyi sikert elért fiatal embert, általában a modern író jelzőjével illették. Nem abban az értelemben volt modern író, hogy stílusban, irodalmi szemléletben vezetett volna be, honosított volna meg valami modernséget. Aszlányi modernsége abban állott, hogy a kort írta, amelyben élünk és regényeinek, szindarabjainak, humoreszkjeinek szereplői ugynevezett modern emberek voltak.

Humorista volt és azon ritka írók közé tartozott, akik a regényben, ebben a hosszú lélegzetű műfajban is a humort adták. És talán ezért nem állja meg helyét száz százalékban az az ímént megállapítás, hogy Aszlányi Károly a kort adta, vetítette volna, amelyben élt. A kor, amelyben élt és, amelyben most meghalt, lényegében nem humoros és talán ezért van az, hogy ennek a kornak humoros, tréfás ábrázolása általában csak rövid lélegzetű írásműveket, Haecsek és Sajó-szerű párfeleleteket bír el és nem hosszabb regényeket. Nem mindenben helytálló tehát az a megállapítás, hogy Aszlányi, a modern író a kort adta. Aszlányi azonban mégis korszerű író volt. mert azt fogta meg, ami ennek a kornak felszínén van, ami kívül látható, ami a felületen uszik, ami ennek a kornak külsőségeiben a modern jelleget adja.

Aszlányi nem az a modern író volt, aki a kor mélyére tekint, aki úgy modern, hogy regényeiben az újkori lélektannal vagy a gyökerekben rejlő kérdésekkel halad. Ez az író úgy volt modern, hogy lerögzítette regénybe és szindarabba azt, ami ennek a kornak felületén lüktetett. Pénz a látható roncs címmel regényt írt a boxbajnokról, annak Amerika és Európa közti kalandjairól. Hőse azonban nemcsak a sportember és nemcsak a sport volt, hanem minden, ami ennek a kornak külsőségeiben jellegzetességét megadta. Aszlányi Amerikát járt ember volt és talán ezzel is magyarázható, hogy az életet, a kort technikájában és nem lelkében látta.

Ennek ellenére azonban elfogott és adott valamit ennek a kornak lelkéből. Abból a felszínen mozgó lélekből, amelyet a mélyen járó írók nem tudnak érzékelni, talán éppen ezért, mert a mélyen járnak, és nem hiszik azt, hogy, ami fent, ami kint van, ami az uccán, az autók volánja mellett, a boxoló ringjében, a futballpályán gyökértelenül lebeg, szintén élet és szintén irodalmi téma. Aszlányi Károly nem nézett a kor mélyére, hanem a kornak, a lüktető nagyváros életét élte.

Ötlelei voltak és ezeket az ötleteket jól fizették meg. Nemcsak regényeket írt és nemcsak vígjátékokat, amelyek szintén jól jövedelmeztek, hanem filmtémákat is, amelyeket nehéz pénzért vásároltak meg a külföldi filmgyárak. Itt és így is azonban megmaradt annak, aki nemcsak írja azt, amit ír, hanem éli is azt. A jól kereső és divatos író megmaradt a sportlapok riportérének és, ha csapata, a Ferencváros messi vidékeken szerepelt, Aszlányi Károly oda is utazott, hogy megírja maga humoros sportriportját.

Most is sportriportok megírása végett akarta autóján bejárni a felvidéket. Dorog közelében egy

Mi dohányzók a NIVEA-t kedveljük

mert az édeskes fogpaszták hatása nem kielégítő. Nekünk NIVEA-fogpaszta kell, amely friss illatával eltünteti a kellemetlen szájszagot és azt az üdítő hatást nyújtja, melyet keresünk.

NIVEA

FOGPASZTA SZÁJVIZ

Calinescu belügyminiszter nagy beszéde a megoldásra váró problémákról

Bucurestiből jelentik: Petre Andrei, az új közoktatásügyi miniszter beiktatásán Calinescu belügyminiszter, mint ideiglenesen kinevezett közoktatásügyi miniszter üdvözölte Petre Andreit és beszélt a rezsim által megvalósított tervekéről s vázolta a jövő feladatait.

Kijelentette, hogy mindenekejlött meg kell oldani az ifjúság megsegítésének problémáját, a zsidó-kérdést, a közigazgatás purifikálását és a nemzeti munka kérdését. Utána Petre Andrei közoktatásügyi miniszter köszönte meg az üdvözlést.

Befejeződtek a román-német kereskedelmi tárgyalások

Bucuresti. (Rador.) A román-német kereskedelmi tárgyalások elvileg befejeződtek. Most már a jegyzőkönyvek megszerkesztése van hátra, amelyet a pénteki ülésen megkezdték. Előreláthatólag a jegyzőkönyv aláírására szombaton kerül a sor. Az egyezmény értelmében az árucseré értékét körülbelül kilenc milliárd leiben állapították meg. Ami a fizetéseket illeti, az ezekre vonatkozó régi egyezményt kiszélesítették.

A román-francia kereskedelmi tárgyalások szintén előrehaladott állapotban vannak s a román szempontok kielégítése tekintetében előnyös kimenetellel kecsegtetnek. Mindkét bizottság megállapította a megoldás főbb irányelveit, de végleges megfogalmazásuk csak a francia bizottság elnökének párisi útja után várható, amely tájékoztató jellegű lesz és Alfand elnök kikéri a szükséges felhatalmazást.

Lapientések szerint

Hitler módosítja a „Mein Kampf“-nak Franciaországra vonatkozó szakaszait

Páris. (Rador.) A Le Jour londoni tudósítója jelenti, hogy Hitler kancellárnak szándékában áll a Reichstagban hivatalosan is bejelenteni a Mein Kampf című könyve Franciaországra vonatkozó egyes szakaszainak módosítását. A kancellár ilyen módon akar ünneplésen is hozzájárulni a francia-német nyilatkozathoz. Hír szerint bejelentené azt is, hogy hajlandó a lemondást a franciaországgal és Angliával szemben a ma alupra mérsékelni. A kancellár bejelentené hivatalosan is a volt gyarmatokra való igényt és szabadkezet kér Kelet felé, amit Münchenben el is ismertek.

A francia sajtó az Informatione Diplomatique tegnapi cikkével foglalkozik, amely a német-francia nyilatkozatra vonatkozott. A Le Journal megállapítja, hogy a nyilatkozatból érdemes kiemelni azt a szakaszt, amely szerint Olaszországot állandóan tájékoztatták a tárgyalások menetéről, valamint azt is, hogy Olaszország nem hisz az örök békében és hogy a római kormány megfelelőnek tartja a francia külpolitikai vezetést és sajnálja, hogy Bonnet ellenállással találkozik bizonyos fran-

cia körökben.

A Le Matin megállapítja, hogy az Olaszország által felvetett kérdés Európa egyik legveszedelmesebb problémájává vált.

A L'Époque azt kérde, hogy vajon Németország és Olaszország között nincs-e olyan megegyezés, amely szerint

a német birodalom szabadkezet nyer Kelet felé, míg Olaszország a Földközi tenger környékén erősítheti meg állását és igényeit a francia gyarmatokkal szemben érvényesítheti.

A Petit Journal azt hiszi, hogy ebből a manőverből csak Németországnak lesz haszna.

Cáfolják a lengyel csapatösszevonások hírét

London. Illetékes angol körökben cáfolják azokat a jelentéseket, amelyek szerint Lengyelország nagyobb csapatösszevonásokat hajtott volna végre a német határon.

URANIA premiermozgó Tel 12-32.

Hatalmas, látványos, izgalmas

„MANEGE“ (Cirkusz-élet)

Világvárosi műsor: Légtornás, idomított vadállatok, különleges attrakciók és a háttérben egy pergő, érdekesítő cselekmény.

Szines Mickey-Maus. 8 órakor matiné.

Metro-híradó: Ófelsége II. Carol király párisi és bruxellesi útja.

MOLNÁR TIBOR

Aradról indult a Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű Rt. új vezérigazgatójának karrierje

Az Eminescu-uccában él Mátyás Jenő dr. vezérigazgató édesapja és két huga, akiket minden évben legalább egyszer fölkeres az elszármazott fia..

A vállalat hivatalos jelentése a vizsgálattal kapcsolatos új kinevezésekről

Budapesti jelentés alapján megírtuk, hogy a magyar főváros ügyészsége vizsgálatot indított a Rimamurány-Salgótarjáni R.-T. két igazgatója ellen, mert az a vád merült fel, hogy a két vezető tisztviselő fizetési eszközökkel elkövetett visszaélésben bűnös. A feltűnést keltő ügy következtében mindenképpen szükségessé vált, hogy a tekintélyes iparvállalat élére valakit állítsanak, aki tekintélyenél és rátermettségénél fogva egyaránt alkalmas arra, hogy egyrészt teljesen tisztázza a napirendre került ügy részleteit, másrészt pedig, hogy a Rimamurány-Salgótarjáni R.-T. előkelő vállalati hagyományainak megfelelően vezesse tovább az ügyeket. Ezek az elgondolások érvényesültek, amikor Mátyás Jenő dr.-t, a nagyvállalat régi, kipróbált ügyvezető-igazgatóját vezérigazgatóvá nevezték ki.

Ahogy egy karrier elindult Aradról...

Mátyás Jenő vezérigazgató aradi származású, innen indult el pályafutása és itt él családja is, amely nagy örömmel értesült a megtisztelő kinevezésről. A Magyarország egyik legtekintélyesebb vállalatának élére került főtisztviselő 1890-ben Mezőhegyesen született, ahol atyja: Mátyás János élt. Mátyás János a fia születését követő esztendőben Aradra költözött, ahol a város szolgálatába lépett és hosszú évtizedeken keresztül a városi mérnöki hivatalban tevékenykedett és jelenleg a város nyugdíjasa. Aradon, a reáliskolában végezte tanulmányait Mátyás Jenő, aki, amikor 1907-ben leérettségizett, az aradi kereskedelmi és iparkamarához került, mint tisztviselő. Képességei gyorsan érvényesültek és az aradi kamara akkori vezetősége kezdettől fogva nagyon megbecsülte a tehetséges, nagyképzettségű, széleslátókörű gazdasági szakembert. Munkásságának elismeréseképpen rövidesen a kamara titkárává választották, s ebben a minőségben olyan értékes szolgálatokat tett Arad gazdasági életének, hogy nemcsak hivatali feleltetési kísérték nagy elismeréssel tevékenységét, de városzerte nagy népszerűségnek örvendett. Mint kamarai titkár nemcsak szigorúan vett hivatali ügyekkel foglalkozott, de rajta tartotta kezét a város gazdasági vérkeringésének útörén és értékes gazdaságirodalmi tevékenysége során fontos aradi problémákat is feldolgozott. Több, feltűnéskellett szakkönyvet írt, amelyek közül az egyik a Maros hajózhatóságának kérdéséről és lehetőségeit tárgyalta, másik kettő pedig moratórium, illetve a vámpolitikai központ problémájával foglalkozott. Aradi szempontból különösen jelentős az az aradi monográfia, amelyet Mátyás Jenő állított össze és amely nagy alaposággal dolgozta fel az idevonatkozó terjedelmes anyagot.

A Rimamurányi élen

Nyolc esztendeig működött az aradi kamaránál Mátyás Jenő, aki 1915-ben Budapestre került, ahol a Gyáriparosok Országos Szövetségénél, a magyarországi nagyipar nagytekintélyű országos érdekképviseletének központjában titkárrá választották. A háború befejezéséig megszakítás nélkül

töltötte be ezt a hivatalt, amikor pedig a kommunista kormányzat hatalomra jutása után a GyOSz beszüntette tevékenységét, Bécsbe költözött, ahol az *Österreichische Liquidations-Anthoz* került. A kommün bukása után visszatért Budapestre és ismét elfoglalta titkári állását az újra működésbe lépett GyOSz-nál és 1923-ig dolgozott itt. Ekkor került a Rimamurány-Salgótarjáni R.-T.-hez, mint igazgató s rövidesen ügyvezetőigazgatói minőségben legtevékenyebb vezetőtisztviselőjévé lett a vállalatnak. Most, hogy vezérigazgatóvá nevezték ki, tulajdonképpen csak már meglévő helyzetet véglegesítették és erősítették meg. Mátyás Jenő már rég a Rimamurány-Salgótarjáni R.-T. vezetőgarnitúrájának legelső sorában állott, úgy hogy teljesen kézenfekvő volt vezérigazgatóvá történi kinevezése.

A vezérigazgató a háború után nősült, felesége, — aki nyiregyházi családból származik, — külföldi egyetemeken képesítésével rendelkezik, maga is gazdasági problémákkal foglalkozik és szaklapokban állandó cikkekben foglalkozik a fontos gazdaságpolitikai problémákkal. Mátyás Jenő, — akinek két gyermeke van, — minden évben rendszeresen ellátogat Aradra, ahol édesatyján kívül Mátyás Anna, az aradi kereskedelmi és iparkamara közismert tisztviselője és Mátyás Jolán, a vezérigazgató két lánytestvére él. A család különben, amikor kerülő uton értesült a kinevezésről, távbeszélő útján érdeklődött Mátyás Jenőnél, aki megerősítette a kinevezés híreit. A Mátyás-családot sokan keresik fel jókívánságokkal a megtisztelő kinevezés alkalmából.

Egy hivatalos jelentés

Itt írjuk meg, hogy a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. egyes igazgatói ellen devizavisszaélések miatt folyamatba tett eljárással és az arról közzétett hivatalos közleménnyel kapcsolatban a részvénytársaság igazgatósága a következő közleményt adta ki:

— Az igazgatóság december 7-én tartott ülésén megállapította, hogy mindazok az értékek, amelyek a nyomozás tárgyát képező ügygel kapcsolatban a vállalatot megilletik, hiánytalanul megvannak és minthogy időközben a vállalat szabad rendelkezése alá kerültek, az ügyvezetőség azokat — amint ezt a hivatalos közlemény is megállapítja — a Magyar Nemzeti Banknál bejelentette. Így sem a társaságot, sem a magyar közgazdaságot károsító cselekmény nem történt.

Minthogy az ülésen bejelentetett, hogy Bíró Pál elnök mindaddig, amíg a folyamatban levő valutaügy teljes befejezést nem nyer, a vállalat ügyvezetésétől visszahívni vonulni, az igazgatóság, amely már december 4. ülésén Mátyás Jenő, Rassay Gyula dr. és Quirin Leó dr. urakat ideiglenesen az ügyek intézésébe megbízta, Mátyás Jenő ügyvezető-igazgatót vezérigazgatóvá, Rassay Gyula dr. igazgató-jogtanácsost vezérigazgató-helyettesévé nevezte ki, Quirin Leó dr. központi műszaki igazgatónak pedig a központi műszaki vezérigazgatói címet adományozta.

Elrendelte a nagyváradi Tábla Stubenberg gróf 1700 hold földjének kisajátítását

Nagyváradról jelentik: Az 1922. évi agrárkiszajátítások során gróf Stubenberg József székelyhidi földbirtokos birtokának nagy részét mentesítették a kisajátítás alól. A mentesítés ellenében azonban kikötötték, hogy az addig megműveletlen és művelésre alkalmatlan földet megjavítják és művelésre alkalmasá teszik.

Több mint tíz év telt el, mikor a székelyhidi földigénylők a földművelésügyi miniszteriummal karöltve — keresetet adott be és kérte a kisajátítását. A kérést azzal indokolták meg, hogy gróf Stubenberg nem tett eleget írásos kötelezettségének és a földterület egy-

harmadát sem tette művelésre alkalmassá.

Az alsófoku bíróságok elutasították a földigénylők keresetét és felebbezés folytán a táblához került az ügy. A táblán dr. Bleda Vasile képviselte Stubenberg grófot és hangoztatta, hogy a gróf eleget tett a kötelezettségének, amennyiben minden feljavítható földterületet feljavított. A többi, mocsaras, feljavíthatatlan terület, amely földművelésre nem alkalmas. Különben az agrártörvény egyes paragrafusai előírják, hogy semmiféle revízióknak nincs helye és a kisajátítás alól való mentesítés végleges.

A tábla az első tárgyalás alkalmával nem

3 LÉPÉS AZ ARCBŐR ÚJ SZÉPSÉGE felé vezető úton

A ráncokat el lehet távolítani!

A bécsi egyetem egyik tanára felfedezett egy meglepő hatású fiatalító szert. Ez a Biocel, amelyet a rózsaszínű Tokalon Crème bőrtápszert nagymértékben tartalmazza használja este lefekvés előtt, mert táplálja és megfiatalítja arcbőrét, amíg Ön alszik.

Hogy bőre

üde, tiszta és sima legyen, hogy megszabaduljon a fekete pontocskáktól és kitágult pórusoktól, használjon minden reggel fehér Tokalon Crème-t. Az eredmények egyenesen meglepők. 40 esztendőss asszonyok ma 50 éveseknek látszanak.

Fiatal leány üdésége

váltja fel az évek nyomát viselő fonyadt arcbőrt. A hírneves párisi Tokalon Crème bőrtápszert eredménye garantált. Ellenkező esetben Ön visszakapja pénzét.

tudott határozatot hozni és véleménykülönbség támadt a bíróság tagjai között. Utóbb ötös tanács tárgyalta újra az ügyet.

A tábla déli egy órakor hirdetett ítéletet és abban elutasította a székelyhidi és kereküi földigénylők keresetét. Helyt adott ellenben az állam keresetének és 1750 hold az állam tulajdonába megy át.

Az ítélet kifejté, hogy a föld a kisajátítás értelmében az állam tulajdonát képezte, csak azt, a szerződés értelmében megsemmisítették. Mivel Stubenberg gróf nem tett eleget a szerződésben vállalt kötelezettségének, a föld visszakérül az állam tulajdonába. Elrendelte a tábla a földterület pontos felmerését, aminek megtörténte után a tábla új tárgyaláson megállapítja a kisajátítási árat.

Magasszínvonalu kulturestély Vásárhelyi Janka emlékezetére az aradi Minorita Kultúrházban

December 8-ikán este előkelő közönség gyűlt össze a Minorita Kultúrház gyönyörű dísztermében, hogy a hónapokkal ezelőtt a földi életből eltávozott néhai Vásárhelyi Janka, a „szegények őrangyala“ emlékének áldozzon. Ezen az emlékestén idézték az elhunyt nagyszony szellemét, hogy a jótékonyosság, a szeretet, — amelyet csak neki sikerült ilyen nagy mértékben meghonosítani Aradon. — halála után ne tűnjön a feledés homályába.

Társadalmunk minden rétegének előkelősége megjelent ezen az emlékestén, — csak azok maradtak távol, akik más, halaszthatatlan elfoglaltságaik miatt nem jelenhettek meg, — hogy leróják a kegyelet és hála lelki virágait a jótékony életű Vásárhelyi Janka emlékének. Már kilenc óra előtt megteltek a Kultúrház padsorai, a megjelentek közül a következő neveket sikerült feljegyeznünk: Dr. Parecz Béla és neje, báró Andrányi Károlyné, báró Andrányi Lajos és neje, Havel Éva, Takácsy Miklós és neje, Baross Zsigmondné, báró Neuman Mária, dr. Borsos Béláné, Kopnó Kálmán, Fischer Aladár és neje, Fábján Margit, özv. Wittauschek Lajosné, dr. Széll Lajos és neje, Alföldy Pál és családja, Prohászka László dr. és családja, a Vásárhelyi-család, Molnár László és családja, Dániel Péter, Dániel Kamilla, Jahn Herman és neje, Probst Böske, Sármezey Endre, Berivojiné Voitek Ilonka, Parecz György dr., Koch Károlyné, Burza Kornél és neje, dr. Simó Károlyné, Stein József, dr. Posgay Istvánné, Grosz Józsefné, Grünstein Árminné, dr. Petz Lipót és neje, Hendl Ödön és neje, dr. Boros Ernő és neje, Tagányi Sándor, Haller Józsa, Tiudós Pál, Major Béla és neje, Darányi János, dr. Kövér Ödön és családja, dr. Géro Károly és családja, Dományiné és családja, Lakatos Aladár és neje, dr. Dohány Sándor, dr. Boros Béni, özv. Nesnera Aladárné, Zih József, dr. Palágyi Jenő és neje, dr. Krauss József és neje, Issekutz Géza és neje, dr. Stauber János, Szöllösi István és neje, Hady Antal és neje, dr. Czédly Károly, Zubor Andor és családja, Dési Károly, Szömörkényi Rezső és neje, dr. Fetter Elemér és neje, Dömötör Bertalané és még sokan mások.

A magasszínvonalu műsor előadói

Ahítatos csönd fogadta Fischer Aladárnak, a római katolikus gimnázium igazgatójának, a Kölcsev Egyesület elnökének megható bevezető beszédét, amelyet lapunk tárcarovatában közlünk. A hallgatóság percekig tartó meleg tapssal fogadta Fischer Aladár közvetlen meleg szavait. A lélek mélyéig megindító bevezető beszédet hangulatos zeneszám követte: Fischer Ernő zongoraművész a zeneköltemény szépségeiben való elmélyüléssel tolmácsolta Grieg: Francia szerenádját, „Hála-imáját“ és „Honvágyát.“ Ezután az elhunyt aradi költő, Dálnoki Nagy Lajos verseit szavalta mély átérzéssel Takácsy Magda. A rendkívül dekoratív megjelenésű fiatal leány kiváló verstolmácsolását zúgó tapsvihar fogadta. Az elhunyt, jótékonyéletű Vásárhelyi Janka áldott emlékét idézte dr. Prohászka László ünnepi beszéde, amelyben költői szavakkal emlékezett meg a feledhetetlen jótevőről, aki a földi élet sivárságaiból az égi békeségbe távozott. Beszéde elhangzása után P. Karácsonyi István minorita karnagy lépett a függöny elé és röviden ismertette, hogy a következő műsorszám, a Szent Antal kórus a „szegények szentjének“, Szent Ferenc tiszteletére alkotott zenekölteményt ad elő. Mélyszéges áhitat fogadta P. Domenico Stella O. M. C. (az assiszi pápai bazilika karnagyja) „Jam noctis umbra“ hatszólamu vegyeskarra írt alkotását, amelynek minden hangárnyalatának finomsága méltóképen érvényesült a remek kórus előadásában. Az énekkart P. Karácsonyi István, a kiválóan képzett zeneművész vezényelte. Ugyancsak hasonló si-

kert aratott Hasler, Hans Leo (1564—1612): „Jubilate Deo“-ja is.

Návrádi Ágoston, a római katolikus elemi iskola igazgatója és Czédly Irén kongregánista vezető vetített-képes előadásban tárta fel a Vásárhelyi Janka által kezdeményezett és kiépített gyermeknyaraltatási akció csodálatos eredményeit. Kellemes hatást váltott ki Návrádi Ágoston színpompás, humorban is bővelkedő szellemes előadása és Czédly Irénnek, a női lélek finomságaival megírt beszámolója, amelyet nagyon hatásosan a néha felhangzó gyermekkórus varázsolt elevenebbé.

A remek összeállítású műsor, — amelynek létrehozója és rendezője dr. Wild Endre minorita házfőnök, a „Vasárnap“ szépirodalmi lap szerkesztője volt, — a Királyhimnusz méltóságteljes melódiáival ért véget.

Halálos autószerencsétlenség érte Aszlányi Károly író

Budapestről jelentik: Aszlányi Károlyt, az ismert fiatal magyar író, tegnap halálos autószerencsétlenség érte. Aszlányi feleségével együtt most vásárolt kis sportkocsin a Felvidékre utazott, hogy sportripportokat írjon. Tegnap este Dorog előtt Aszlányi észrevett egy árokba fordult motorkerékpárost. Hirtelen fékezett, de a sikos talajon az autó megcsuszott és nekirohant az országút szélén álló fákra. Aszlányi koponyaalapi törést szenvedett s a helyszínen meghalt, míg felesége balkariát és egyik ujját eltörte. Az uriasszonyt előbb a dorogi majd a budapesti Szent István kórházba szállították. Aszlányi mindössze 30 éves volt, Orsován született. Gyulafehérváron, Nagybecskerekén és Bécsben folytatta tanulmányait. Alig volt 20 éves, amikor a budapesti Nemzeti Színház szép sikerrel bemutatta első darabját. Több regényt és filmet is írt. Halála irodalmi körökben mély részvétet keltett.

COLUMBIA BLAUPUNKT MINERVA HELIUM	RÁDIÓK	KÉPVISELETE 1939. EVI TIPUSOK. GYARI ARAKON
	NAGY VALASZTÉKBAN, KÖNNYU FELTÉTELEK	
KALMÁR JÓZSEFNÉL		
ARAD, STR. BRATIANU 1. SZAM		

Huszonhat község ellenében

bányavidéket kér Szlovákiától a magyar kormány

Pozsonyból jelentik: A Rador sajtóiroda jelentése szerint, a magyar—csehszlovák határmegállapító bizottság keddi ülésén a szlovákok javasolták a Magyarországnak visszadott területeken lakó összes szlovák telepesek visszatelepítését szlovák területre. Ezzel szemben azonos számú Szlovákiában élő magyart telepítenének vissza Magyarországra.

Szlovák körökben nem hiszik, hogy ezt a javaslatot magyar részről elfogadják. Másrészt kiszivárgott hírek szerint, tudni vélik, hogy a magyar küldöttség az ezüstben és vasban gazdag jászói bányavidék átengedését kéri, aminek felében hajlandó visszaadni a nyírai

vidék 6 szlovák községét, összesen 30 ezer lakossal.

A szlovák kormány habozik, hogy elfogadja-e az ajánlatot.

Tárgyal a magyar és a ruszin kormány

Husztról jelentik: A ruszin kormány tárgyalásokat kezdett a magyar kormánnyal. A magyar területen fekvő nyolc ruszinlakta községet Ruszinszónak engedne át, aminek fejében a ruszin kormány két nagy magyarlakta községet ad vissza Magyarországnak. December 10-től kezdve Kassán keresztül megindul a vasúti forgalom Ruszinszók és Szlovákia között.

Rablógyilkosok megölték egy bánági község református lelkészét a feleségével együtt

Megdöböntő büntett Temesvár közelében

Temesvárról jelentik: Megdöböntő rablógyilkosság történt szerdán este a város közelében levő Gátalia községben. Imre Árpád 65 éves csávosi református lelkész, aki csak mostanában költözött Gátalijára, miután nyugalomba készült vonulni, feleségével szerényen élt a község egyik kis házában. Szerdán a kora esti órákban ismeretlen tettesek hajoltak az öreg házaspár lakásába, megtámadták a lelkészt és feleségét, akiket fejszeállításokkal leterítették és amikor már azt hitték, hogy nincs bennük élet, a lakásukat kirabolták, majd elmenekültek.

A véres eseményt a szomszédok hamarosan felfedezték, mert furcsának találták, hogy az öreg házaspárnál az esti órákban nem gyujtanak világosságot. Amikor bementek a lakásukra, ott találták mindkettőjüket vérben-tagyva, eszméletlen állapotban. Telefonon értesítették a temesvári mentőket, akik még az éjszaka beszállították az öreg házaspárt Temesvárra. Az asszony azonban utközben belehalt súlyos sérüléseibe, míg a férfit a Bega szanatóriumban helyezték el, hol kiszenvedett.

A csendőrség erélyes vizsgálatot indított a megdöböntő rablógyilkosság ügyében és arra gyanakszanak, hogy vándor cigányok követték el a borzalmas tettet.

Halálos ítélet vár Böszörményi Emil dr. gyilkosára

Nagyvárad. Negrulescu vizsgálóbíró elrendelte Andor Nicolaenak, Böszörményi Emil dr. gyilkosának átszállítását a kolozsvári katonai törvényszékre. A merénylő ellen politikai gyilkosság vádját emelték s így a valószínűség szerint halálos ítélet vár rá.

CORSO

8, 5, 7.15 és 9.15

Több mint szerelem, mint élmény, mint minden, mert maga az élet

Isten hozzád, szerelem

HERBERT MARSHALL és BARBARA STANWYCK

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürögym: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Égész évre... 540 lei || Negyedévre... 210 lei
Hónapról... 420 lei || Egy hónapra... 70 lei

A „cár futárja” övült

Hogy remegtünk életéért, amikor a végtelen orosz hómezőkön verekedte keresztül magát, mint a cár futárja, a Sirogoff Mihály, hogy atyuska parancsát a rendeltetési helyére juttassa! Szinte megsirattuk, amikor már-már célhoz érve fogságba esett és csaknem szemvilágát áldozta fel a cárért... A némafilmek leg-szebb korában ismerkedtünk meg Ivan Mosjoukinnal, az orosz művészek egyik kimagasló alakjával.

Ivan Mosjoukint hosszú éveken át tartó világsiker után, lassan, de biztosan, elérte a sztárok végzete: kiment a divatból. Nem kellett már a vad vágta, az idegfejlesztő kalandok, a ragyogó egyenruhák. A hangosfilm kitermelte a maga lérfisztár-típusát, a nem szép, de kisportolt amerikai. Az „izomembert”, aki rendszerint egy másik, hozzá hasonló, diákos kedélyű óriással küzd a nőért. Már nem a cár parancsát kell eljuttatni ezer veszélyen keresztül, lovon, trojkán, vagy gyalog, több ezer kilométerre. Hanem fel kell ugrani a repülőgépre és öjtőernyővel belepotyogni az imádott nő házának kertjébe, vagy rugby-labdát kell gólbavágni.

Strogoff Mihály nem tudott repülőgépet vezetni, öjtőernyővel ugrani, tojásalaku labdát rugni és ha mind-ezeket az operátör a rendezővel karöltve ügyesen el is tükölte volna a közönség előtt: Ivan Mosjoukin már nincsen abban a korban, hogy a lentieket elhiggye neki a közönség. Ivan Mosjoukin azonban ebből már nem csinál problémát magának, mert a filmsztárok gyakori betegsége őt is utólrta. A cár futárja megöregült. A filmekben hajsolt izgalom nem viselték meg, de a sztár „nyugodt” élete az idegére ment. Ivan Mosjoukin Hollywoodban, hiányos angol nyelvtudásával, ragyogó színészi multjával csak arra volt jó, hogy rendezők előszobáiban várja a „nagy szerepet”. A nagy szerep elmaradt, Strogoff Mihály újból sajtót kapott, amikor egy decemberi estén az elmegyógyintézetbe szállították.

(bér—)

— **Üfelsege II. Carol király válasza az aradi munkásságnak.** Az aradi szervezett munkásság a december elseji egyesülési ünnepély alkalmából megleghangozó feliratot intézett Üfelsege II. Carol királyhoz. A királyi kabineirodától ma érkezett meg a válasz, amely a következőket tartalmazza: Üfelsege a király megelégedéssel fogadta az önk hűségnyilatkozatát, melyet az egyesülés huszadik évfordulója alkalmából tettek. A királyi kabinetiroda magántitkára, Eugen Buchman.

— **EMLÉKÉREM MIRON CRISTEA PÁTRIARKA-MINISZTERELNÖK TISZTELETÉRE.** Bucurestiből jelentik: December 10-ikén Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök hetvenedik születésnapja alkalmából a Szent Szinodus ünnepi ülést tart Nikodém metropolita elnöklete alatt, melyen a pátriárkát fogja ünnepelni a fényes gyülekezet. A rendező bizottság a pátriárka-miniszterelnök 70-ik születésnapja méltó emlékére: emlékérmeket veretett, az ortodox-román egyház hivatalos lapja pedig ünnepi számot ad ki a pátriárka-miniszterelnök tiszteletére.

— **Aradváros üdvözlő távirata a pátriárka-miniszterelnök 70 éves születésnapja alkalmából.** Aradváros polgármestere, a város közönsége nevében a következő üdvözlő táviratot intézte Miron Cristea pátriárka, az ország miniszterelnökéhez: „Aradváros lakossága polgármestere úján fejezi ki Szentségednek legmelegebb jókívánságait a holnapi nap alkalmából, kérve a Mindenhatót, tartsa meg Szentségedet sok éven át az egyház javára és az ország felvirágoztatására!”

— **Szerencsétlenség Maud norvég királyné temetésén.** Osloból jelentik: Maud királyné temetésén a katedrálissal szemben levő épület tetejére egész sereg gyermek mászott fel, akik onnan akarták nézni a gyászmenetet. A ház teteje beszakadt a gyermekek alatt. Számos gyermek súlyosan megsebesült, egy pedig belehalt sérüléseibe.

— **Aggódnak Stefănescu-Goanga életéért az orvosok.** Kolozsvárról jelentik: Stefănescu-Goanga rektor állapota tegnap reggel óta ismét rosszabbodott. Láza 38 fok, érverése 100. Orvosai aggódnak a beteg életéért.

— **Uj tisztviselői-kinevezések a városnál.** A még üresedésben levő városi tisztviselői állások beöltésére megtörtént a döntés, január elseji hatállyal a következő kinevezésekről határoztak: Sferdian Stefan, a pénzügyigazgatóság jogvézett tisztviselője elsőosztályú irodafnök. Ciorogariu Justin pénzügyi tisztviselő és Tunchis I. Petru, aki jogvézetséggel rendelkezik és aki eddig mint simándi aljegyző működött, első osztályú fogalmazó. Lucaci Vasul, aki jogvézetséggel rendelkezik és aki a közigazgatási iskola képesítését is elnyerte, valamint Mezei Petru prefekturái tisztviselő, másodosztályú fogalmazó. Sferdianné Moitu Sofia fogalmazó-gyakornok.

— **Ellített diákok.** A iasi-i katonai törvényszék előtt tegnap több olyan fiatalember szerepelt, akiket tiltott légionárius tevékenységgel vádolnak. A katonai törvényszék Tismaneanu és Mateş Gh. diákokat két-két évi börtönre és 10.000 lei pénzbüntetésre, Liteanu Gh., Bistriceanu Constantin és Poceanu diákokat ugyancsak két évi börtönre és 10.000 lei pénzbüntetésre, míg Martu Ion, Purcel Miron, Sandulathe Floarea, Sforisteanu, Balmez, Ignat Gh., Enache Grigoriţa, Cibotarenco, Dogaru és Miron Constantin diákokat hathavi börtönre ítélte.

— **Előadást tart Kolozsváron Massino Bontenpelli,** a híres olasz író és akadémikus. Az olasz kulturintézet meghívására Massino Bontenpelli, a híres író és akadémikus Kolozsvárra érkezik és december 12-én, hétfőn délután 6 órakor az akadémiai kollégium új épületének kistermében előadást tart Gabrielle D'Annunzióról.

— **MEGHALT DR. MOISA GHEORGHE, ARAD MEGYE GAZDASÁGI TANÁCSOSA.** Moisa Gheorghe dr. Aradmegye gazdasági tanácsosa, a gazdasági ügyosztály vezetője, pénteken reggel elhunyt. A főtisztviselő náthalázás tüdőgyulladásban halt meg. A 46 éves Moisa Gheorghe hirtelen halála mély részvétet váltott ki. Moisa Gheorghe 1919-ben jött Aradvármegyébe, ahol Kisjenőn, mint főbíró működött. Az elhunyt főtisztviselő temetéséről a mai nap folyamán történik intézkedés.

Utlevél és igazolvány-fényképeket

legrövidebb időn belül, gyors fényképeket pár perc alatt készitünk, szolid áron.

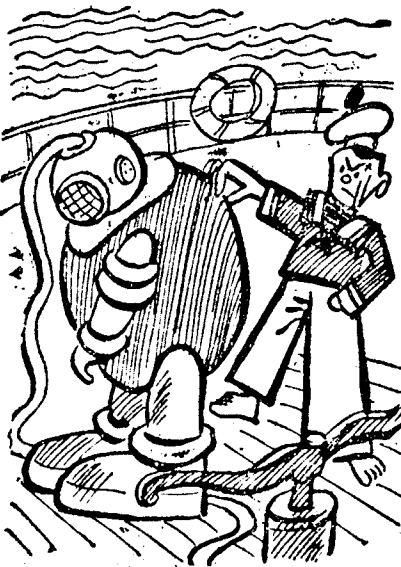
FOTO-SPORT, S. r. EMINESCU 2.

— **ÖNGYILKOSSÁGOT KÖVETETT EL JÓZSEF ATTILA HUGA.** Budapestről jelentik: A tragikus módon öngyilkosságot elkövetett József Attila költő huga, Bányay Lászlóné ma délután ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Állapota súlyos. Néhány hónap előtt ugyancsak öngyilkosságot akart elkövetni, de akkor megmentették.

— **Háromévi fegyházra ítélték Galatzin-Malakoff herceget.** Berlinből jelentik: A birodalmi törvényszék háromévi fegyházra ítélte el csalás miatt Galatzin-Malakoff herceget. Galatzin-Malakoff az orosz torradalom kitörése után menekült Németországba és résztvett több iparvállalat vezetésében.

— **A Credo férfiegylet előadása.** Vasárnap délelőtt 11 órakor a Minorita Kulturháza dr. Lakatos Ottó plébános, szentszéki tanácsos „Adventi örömmök” címen előadást tart. A Credo férfiegyleti tagokat kéri, hogy a közeli karácsonyi ünnepekre való tekintettel is, az előadáson teljes számban jelenjenek meg.

Kinos

— Itt viszket?

— **ZURICHI TŐZSDEZARLAT:** Páris 11.62 és fél, London 20.63, Milánó 23.23, Amszterdam 24.39, Berlin 177.37, Prága 15.10, Varsó 82.87, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— **MEGHALT DR. BÉKÉSSY KAROLY.** Kolozsvárról jelentik: Dr. Békéssy Károly Erdély egyik legrégebb publicistája a „Kelet” és „Kolozsvári Közlöny” egykori szerkesztője 88 esztendőskorában elhunyt. Békéssy Károlyt rendkívüli egyetemi tanársággal is kitüntették s a Magyar Jelzőlogbank Kolozsváron létesített fiókjának egyik vezetője volt. Dr. Békéssy Károly halála az erdélyi újságírás gyászja.

— **Ellítették Sabareanu mérnököt.** Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék most hozott ítéletet Sabareanu mérnök, volt polgármester és Mateescu vállalkozó elleni csalás és visszaélési bűnügyben. Sabareanu mérnök, volt polgármestert 2 évi fegyházra és 7 millió lei kártérítés megfizetésére ítélték. Bűnárását, Mateescu vállalkozót ugyanezen büntetéssel sújtották.

TIROL — ARAD

találkozás ma szombati este a tornaegyesület turistáinak

TIROLI-ESTÉLYÉN

a volt Central-moziban

Hangulatos, változatos turistajellegű műsor. Reggelig tánc. Estélyi ruha nem kötelező.

Jöjjen el Ön is!

— **ELHALASZTOTTÁK AZ ILFOVI ÜGYVÉDI KAMARA VEZETŐSÉGÉNEK MEGVÁLTOZTATÁSÁT.** Bucurestiből jelentik: Az ilfovi ügyvédi kamara vezetőségének mandátuma lejárt december 8-án. Az új vezetőség megválasztásának határidejét egyelőre elhalasztották és a régi vezetőséget bízták meg átmenetileg az ügyek intézésével. Eddig két listát nyújtottak be, amelyek közül az egyikben Israte Micescu, a másikon pedig John Th. Florescu a listavezető.

— **Könyvszakértői vizsga Kolozsváron.** December negyedikén és ötödikén folytatták le Kolozsváron a könyvszakértői vizsgákat, amelyeken összesen harminc jelentkező vett részt, közöttük két aradi könyvelő. Nyolcan buktak el a vizsgán, huszonketten pedig elnyerték a könyvszakértői minőséget és ezek között volt a két aradi jelenkező, Sferdian Stefan pénzügyigazgatósági tisztviselő és Bunea Gheorghe, az önálló állami erdőpénztár aradi vezetője.

— **KIUTASITOTTÁK OLASZORSZAGBÓL EGY SVAJCI UJSÁGIRÓT.** Páris. (Rador.) A Tribune de Geneve tudósítóját, aki egyben a Le Jour és az Echo de Paris tudósítója is volt, ismeretlen okok miatt kiutasították Olaszországból. Az újságírót Railemontnak hívják, a 15-ik külföldi és az 5-ik svájci újságíró, akit az olasz hatóságok kiutasítottak. Eredetileg 10 svájci újságíró működött Rómában, számuk azonban most már ötre csökkent.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazgatósága értesíti a nb. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb-mérvű javítások miatt f. hó 11-én, vasárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetelni fog reggel 8 órától déli 1 óráig Str. I. Calvin, V. Stroescu; Bolintineanu és ezen uccák környékén, valamint Pernyáiban, Ujaradon és a Subcetaten.

— **HALALRAÍTELT NÉMET KOMMUNISTA.** Barrin. (Rador.) Az államtörvényszék ma halálra ítélte Otto Schröder 28 éves német alattvalót, aki még 1931. júliusában az egyik kommunista tüntetés alkalmával agyonlőtt egy rendőrt.

— **Visszahelyezték állásába a nagyváradi villamos főmérnökét és egy városi mérnököt.** Nagyváradról jelentik: A temesvári közigazgatási tábla tegnap hozott döntésével visszahelyezte hivatalába Bazili Mihályt, a nagyváradi villamosművek főmérnökét és Szenes Antal városi mérnököt. A közigazgatási tábla döntésében kimondta, hogy kinevezett városi alkalmazottakat csak bírói uton lehet elmozdítani állásukból.

— **Odaitélték a Goncourt-díjat.** Párisból jelentik: A francia Goncourt irodalmi díjat Henry Troyat írónak adományozták L'Araigne (A pók) című könyvéért.

— **FELMENTETTÉK ALLASABÓL A SZOVIET BELÜGYI NÉPBIZTOSÁT.** Moszkvából jelentik: A Tass-iroda jelentése szerint Jezsov belügyi népbiztos, Sztalin bizalmas emberét, — saját kérelmére felmentették állásából és a jövőben csak a tengerészeti ügyekkel foglalkozik. Helyét Lavrent Beria foglalta el.

— **Gyapjufonalat akar előállítani tejből Romániában egy olasz konzorcium.** Bucurestiből jelentik: A „Tempo” értesülése szerint olasz nagyiparosok egy csoportja azzal a tervvel foglalkozik, hogy Romániában tejből gyapjufonalat állítsanak elő. Ez az iparág Olaszországban óriási eredményeket mutat fel

Névtelen levelek méltó helye a városházán — a papirkosár...

Vlad Alexandru tábornok, Aradváros főpolgármestere magához kérte az újságírókat, akiket ismételt felkért arra, hogy írják meg: minden, a polgármesteri hivatalhoz, vagy személyesen a polgármesterhez címzett névtelen levél méltó helyére, a papirkosárba kerül. — „Továbbra is névtelen levelekkel zaklatnak — mondotta Vlad tábornok, — olyan névtelen levelekkel, melyeken aláírás helyett ily megjelölések vannak: „Jó román“, „Jó állampolgár“, esetleg „Jó aradi“. Ezuttal újólag tudomására hozom mindenkinek, hogy nem tartom sem jó románnak, sem jó állampolgárnak, vagy jó aradinak azt, aki annyi bátorságot nem vesz magának, hogy aláírja nevét, ha avilamit tudomásomra akar juttatni. Csak feleslegesen zavarnak és feltartanak munkámban az ilyen próbálkozások, amelyek teljesen értelmetlenek, mert minden névtelen levél a szemétkosárba kerül“. A polgármester szavai minden külön kommentár helyett is magukért beszélnek.

— Közgyűlést tart Bucurestiben az újságírók központi nyugdíjintézete. Az újságírók központi nyugdíjintézete 1938. december 11-én délelőtt 11 órakor Bucurestiben, a munkásbiztosító pénztár Bulevardul Regele Carol I. 33. szám alatt levő székházában közgyűlést tart.

— Háromszázezer leinél magasabb összegű betétet magánszemélyektől nem fogad el a postatakarékpénztár. Bucurestiből jelentik: A postatakarékpénztár igazgatója elhatározta, hogy magánszemélyektől egy betétszámlán háromszázezer leinél magasabb összegű takarékbetétet nem fogad el s ez a tőkeösszeg egy betétszámlán a tőkésített kamatokkal sem lehet magasabb 605.000 leinél. Megállapították az 1939. évben térítendő betéti kamatokot. A postatakarékpénztár 300.000 leinél alul 3,5 százalék, ezen felül 1,75 százalék kamatot fizet.

Kutya, nyul, baromfi,
galamb, kanári **Str. M. Nicoara 7**
KIÁLLÍTÁS December
11. és 12-én

— Nagy felkészültséggel áll a közönség rendelkezésére a városi kertészet. A város vezetősége komolyan szorgalmazza az összes gazdaságilag gyümölcsözhető városi szolgálatok beható tevékenységének fejlesztését. A városi kertészet ennek a szellemnek megfelelően nagy felkészültséggel áll a közönség rendelkezésére. Cserepes virágokban, a legkülönbözőbb gyümölcsfákban és választékkal szolgálja ki vevőit a kertészet, amelynek árai is megfelelnek az igényeknek.

— **BETÖRŐK GARAZDALKODÁSA EGY HEGYALJAI KOLNÁBAN.** Weisz Dávid Mára, gești-uccai lakos közölte az aradi rendőrséggel, hogy ismeretlen tettesek betörték apósának, Szarvadi Jánosnak Kuvin községben levő kolnájába. A betörők különböző ág- és ruhaneműket zsákmányoltak mintegy 15 ezer lei értékben.

— **Román, német, magyar újdonságok KERPEL könyvtárában.**

— Ellopták a szigeti színház muzeális értékű hárszöngyfüggönyét. A közelmúltban megnyílt városi moziból rejtélyes körülmények között elűnt a lebontott szigeti nyáriszínház muzeális értékű függőnye, amelyet a múlt század nyolcvanas éveiben, Prielle Cornelia jubileuma alkalmából a budapesti Nemzeti Színház ajándékozott Sziget városának, a nagy magyar művésznő szükebb hazájának. A nyári színház lebontása után a nagyértékű függőnyt előbb a városházán őrizték, majd átszállították az új moziba, ahonnan most eltűnt. Ez a függöny egyébként egynegyedrésze a budapesti Nemzeti Színház legelső színpadi függönyének, amelyre a főhatalomváltás után román nemzeti motívumokat is festettek. A rendőrség erélyesen nyomoz a ritkaértékű függöny tolvajai után.

— Aki bíróság előtt perelte ki a saját hozományát. Érdekes ügyvel foglalkozott pénteken délelőtt az aradi törvényszék második tagozata, Oancea Gheorghe, arad-megyei, Avram Iancu községbeli gazdálkodó volt az alperes, aki ellen leánya és veje indított pert azon a címen, hogy nem adta meg a megígért hozományt. A kereset szerint Oancea Gheorghe egy szarvasmarhát, egy kocát és malacokat, valamint egy subát és több más ruházati cikkeket ígért a fiatal párnak, akik ezt nem kapták meg. Oancea Gheorghe azzal védekezett, hogy ő csak abban az esetben ígerte meg a fent említett tárgyakat, hogyha leánya lemond a szülei után járó örökségről. Egyébként is azt hangoztatta, hogy csak a szarvasmarhát, a kocát és a subát ígerte. A ruhaneműkre vonatkozólag nem tett ígéretet. Miután a panaszosok sem tudták igazolni, hogy Oancea Gheorghe a ruhaféléket megígerte volna, ezért a törvényszék a szarvasmarha, a koca és a suba záros határidőn belül való megadására kötelezte a gazdálkodót.

Vendégiparosok figyelmébe!

Az Aradi és Aradmegyei Vendéglősök Szindikátusa az egészségügyi hatóságok intézkedéseiről részletes tájékoztató körlevelet küldött tagjainak. Erre vonatkozólag a vendéglős szindikátus vezetősége az alábbi nyilatkozatot adta az Aradi Közlönynek:

A szindikátus vezetősége felhívta tagjai figyelmét arra, hogy az egészségügyi hatóságok utasításait szigorúan be kell tartani. Miként arról a szindikátus körlevele, valamint a legutóbbi rendkívüli közgyűlés során Comoti Adalbert alelnök is részletesen beszámolt, — azok a vendéglősök, akik saját maguk is kiszolgálják a helyiségben, vérvizsgálatot kell készíttessenek magukról. Egyben gondoskodniok kell arról, hogy összes alkalmazottaik, valamint azon hozzátartozóik, akik kiszolgálják a helyiségben, ugyancsak vérvizsgálatot készíttessenek.

A szindikátus vezetősége közli tagjaival, hogy a vérvizsgálatot még akkor is meg kell csináltatni azoknak a személyeknek, akik a helyiségben kiszolgálják, hogyha erre külön utasítást nem kaptak volna a hatóságoktól.

A szindikátus vezetősége közli, hogy ha az italúsító helyiséget egészségügyi kihágások miatt zárták be, — a szindikátusnak az a nézete, — hogy ezen üzletek tulajdonosaitól ezért nem vonható meg az italmérési engedély, annál is inkább, mert a közelmúltban a marosvásárhelyi tábla egyik ítéletében kimondta, hogy egészségügyi kihágás miatt csak pénzbírsággal sújthatják az italmérőket. A szindikátus vezetősége reméli, hogy az egészségügyi hatóságok is magukéva teszik a bíróság ítéletét és megadják a kihágások miatt bezárt helyiség megfelelően történt renoválása után az engedélyt a helyiség megnyitására.

— Ötven családfő kimutatása esetén engedélyezik a vallásos egyesületek imaházainak működését. Bucurestiből jelentik: A kultuszminiszterium elrendelte, hogy a miniszterium által elismert egyházakon kívüli bejelentett külön vallásos egyesületek helyi szervezettel közvetlenül a miniszteriumhoz küldjék be az ezévi 26208-as miniszteri döntés 4-ik szakaszában említett adatokat. A miniszterium által elismert egyházak imaházai működési engedélyt kaphatnak a jövőben is, ha a többi feltételek mellett legalább ötven családfő hívük lakik az illető községben, vagy a szomszédos községekben.

Consum és Intenirea könyvre is
már most vásárolhatja karácsonyi ajándékait

Hartmann Kálmán

ékszerésznél Arad, Minorita-palota. — Dus választék.

O Bajnoki tornaverseny Aradon. Az Aradi Torna Egyesület vasárnap délután 4 órai kezdettel rendezi meg nagy érdeklődéssel várt évzáró tornaversenyét az egyesület bajnoki címéért. A műsorban szereplő férfi mintacsapat, a kitünő női gárda szereken és talajon, míg a növendékek bordásfalon és szabadgyakorlatokkal fogják kiérdemelni a közönség elismerését. A verseny a Moise Nicoară-liceum tornatermében lesz. Bejárat a Carol-körút felőli kiskapun. Belépődíj nincs. A tornaegyesület vezetősége szívesen látja a tornasportot kedvelő közönséget.

— Turisztika. Az Erdélyi Kárpát Egyesület Czáránosztály kirándulása. Indulás vasárnap reggel 7 óra 55 perckor a villanyossal, visszatérés délután 4 órakor. Felszólítjuk tagjainkat, kik a karácsonyi nagyturákon részt akarnak venni, a szerda esti hivatalos óra alatt jelentkezzenek, hogy a szállásukról a vezetőség előre gondoskodni tudjon.

— Karácsonyi tippek hadserege sorakozik fel a „Reklámélet“ új számában és számtalan jó tanácsot nyújt a kereskedőnek, amely biztosíthatja a karácsonyi vásár sikerét. Karácsonyi kirakatok, ötletek változatos tárháza ez az új szám, amely Balogh Sándor szerkesztésében most jelent meg. Kiadóhivatal: Budapest, V., Szent István-körút 9.

Miért boszankodik?

Ne kért volna egyszerűen „bort“, hanem kifejezetten „Rheinbort“. Hiszen majdnem 50 éve biztosítja a Rhein & Co, Azuga, pincészet jó hírneve vevőinek meglepő-
detségét.

Negyven vetített művészi kép a Kölcsey Egyesület vasárnapi előadásán

Az előadás érdekesen tanulságos lesz. Hajós Imre, az aradi római katolikus liceum művész rajtanára a képzőművészet történetének napjainkba nyúló részleteiből fog szóban és képből modern látással tájékoztató magyarázatokat adni. A Kölcsey Egyesület tagjai a fiatal tanár tavalyi művészeti előadásából emlékeznek, hogy nemcsak a pálettájának vannak meleg színei, hanem az előadó szavának is. Ezuttal a szavak hatását erősen fogják fokozni a vetített képek, melyekhez a sikerült diapozitíveket a Kölcsey Egyesület előnöke, Fischer igazgató készítette. A vasárnap délután a Kulturpalota nagytermében 5 órakor kezdődő előadásnak vonzó erői lesznek még Tarnóczy Lajos magyar irodalmi előadása, Hajósné Gábor Györgyi és Vártafi Elza énekkettőse, valamint Dávidházy Kálmán vezetésével a Tornaegyesület zenekara. Az előadás hallgatói a Kölcsey Egyesület igazolt tagjai. Ujlonnan belépő tagok ma még Sándor Ferenc könyvkereskedésében válthatják ki a jövő félévre is érvényes igazolványukat, holnap az előadás előtt délután 4 órától a pénztárnál.

— JELENTKEZNI KELL A KORLÁTOLT UYA-KORLATI ENGEDÉLYEL BIRÓ FOGÁSZOKNAK. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi miniszterium utasításokat adott az orvos-kollégiumoknak, amely szerint az összes megyei orvoskollégiumok mellett külön szekciót létesítenek a korlátozott gyakorlati engedéllyel működő fogtechnikusok részére. Ez a szekció magában foglalja az egészségügyi törvény, a különböző törvények által jóváhagyott korlátozott működési engedéllyel bíró fogtechnikusokat. Az utasítás értelmében csak azok a fogtechnikusok folytathatnak gyakorlatot, akik tagjai a megyei orvoskollégiumok úgynevezett korlátozott működési engedéllyel bíró fogtechnikusi szekciójának és akik tanulmányaik révén és a törvénynek megfelelő orvosjogi alapon lettek a szekció tagjai.

O A svájci fedettpálya-teniszbajnokságon Maneff nyerte a férfi egyes versenyt 6:3, 6:4, 5:7; 6:2 arányban Spitzer ellen, a női egyes pedig Stuckné nyerte, aki a döntőben Schänblint győzte le 6:1, 6:0-ra.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerertár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerertár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerertár, Piața Avram Iancu
(Tel.: 15—00.)

„SCALA“

Nagyfilmek színháza
Telefon: 20-10.

MINDENNAP:

A LÁZADÓ HŐS

WARNER BAXTER, FREDDIE BARTOLOMEW izgalmas óriásfilmje.
Ma d. u. 3, vasárnap 11.30 és 8 órakor mutatják, mérsékelt árak. — FOX-JOURNAL 5, 7.15, 9.15

Dec. 15-én „Olimpiász“ I. „A népek ünnepe“. — Jegyek elővételben már kaphatók

Győződjék meg! Legolcsóbb férfiruha, fiuruha, borkabát, télikabát különlegességek

MUZSAY JÓZSEF cégnél Arad,
a színházal szomszékban

Uj főorvos az aradmegyei állatorvosi hivatal élén

Az aradmegyei állatorvosi hivatal vezetésében változás történt. Megírtuk ugyanis, hogy Martha Gheorghe dr. állategészségügyi főfelügyelő, az aradmegyei állatorvosi hivatal vezetője november elsejei hatállyal nyugdíjba vonult, utódjának megérkezéséig azonban tovább is ő vezette a hivatalt. Az aradmegyei állatorvosi hivatal új vezetője tegnap érkezett meg Aradra. Az új főorvos dr. Tureanu Nicolae, aki eddig a fővárosi állategészségügyi intézetben teljesített szolgálatot.

Tureanu Nicolae dr. alapos szakismerettel rendelkezik és tudásának az aradmegyei állattenyésztők bizonyára nagy hasznát fogják venni. Az új főorvos hivatalának átvétele után kijelentette, hogy erős küzdelmet kezd az Aradmegyében pusztító járványos állatbetegségek ellen, amely hatalmas károkat okoz egy a nemzetgazdaságnak, mint az állattenyésztőknek is. Tureanu Nicolae dr. egyébként jól ismeri Aradmegye állatállományát. Évekkel ezelőtt ugyanis rövid ideig már működött Aradmegye területén. Annak idején ő létesítette Kisperegen a Nonius-lovak tenyésztelepét, amely irányítása mellett rendkívül jó eredményeket ért el.

— **A petroleum kicsinybeni eladási ára.** A szeszmonopol vezérigazgatósága táblázatot küldött szét a petroleum lerakatoknak a petroleum kicsinybeni eladási áráról, amelynek betartásáért a lerakatok vezetői felelősek. Aradon a táblázat szerint a petroleum literének kicsinybeni ára 4, míg kilogrammonkénti ára 4.73 lei. Ami a megyebeli árakat illeti, ezeket minden egyes község számára, a szállítási feltételeket és a kereskedő hasznát figyelembe véve a községi vezetőségek állapítják meg és a prefektúra hagyja jóvá.

— **KIVÉGEZTEK EGY MÉREGKEVERŐNÖT.** Newyorkból jelentik: Ma reggel Columbiában kivégezték Hahn Anna asszonyt, az ohioi méregkeverőnőt. A halálraítélt asszony két nappal kivégzése előtt felajánlotta két szemét, hogy azt vágják ki a szájából és próbáljanak a két egészséges szemmel egy világtalan ember szemvilágát visszaadni. A kormányzó azonban a halálraítéltnek ezt az ajánlatát elutasította. Így került sor feszült érdeklődés közben a halálraítélt asszony csütörtök reggeli kivégzésére, amelyet villamosszékekkel hajtottak végre.

— **Megalakult Bucurestiben a román-bolgár kereskedelmi kamara.** Bucurestiben ünnepélyes külsőségek között megalakult a román-bolgár kereskedelmi kamara. Az ünnepségen Mititi Constantinescu nemzetgazdasági miniszter mondott beszédet, aki a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kiépítésének fontosságát hangsúlyozta.

— **Rendőrségi hírek:** Néhány nappal ezelőtt Lakatos Florica aradi nő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik álkulcs segítségével behatoltak a Jelelor-uca 12. szám alatti lakásába, ahonnan 12 ezer lei készpénzt, 20 ezer lei értékű ékszert és több ezer lei értékű régi ezüstpénzt loptak el. A nagyobbarányú betörés ügyének kiderítésével Marcu Viorel, a bünyügyi osztály főnöke Paulman Gheorghe rendőrtisztet bízta meg, akinek sikerült is a betörés tetteseit kinyomozni. Ezek közül elfogta D. I. kiskoru háromszék-megyei cipészinaszt, akinél különböző ékszereket talált a rendőrség. A bűn utárára tévedt kiskoru teljesen beismert vallomást tett és elmondotta, hogy egy kolozsvári származású fiatalember, valamint egy rendőri felügyelet által álló nő segítségével követte el a betörést. Büntársai azonban több ékszerrel és pénzzel megszöktek Aradról. Kézrekerítésükre a rendőrség vizsgálatot indított.

Összeütközött két hajó a nyílt tengeren

Constanta. (Rador.) Az elmúlt éjszaka folyamán a partmenti rádióállomások szüntelen kapcsolatban állottak a török rádióállomásokkal, hogy a Beme kőolajszállító hajót ért szerencsétlenség ügyében a rádióállomások kölcsönösen tájékoztathassák egymást. A kőolajszállító hajó 8000 tonna könnyű benzin terheléssel Constantából Barcelona felé vette útját, azonban a bosporusi tengerszorosban ural kodott vihar következtében a gőzös kénytelen volt átkelni a szoroson és ezért a kapitánya úgy intézkedett, hogy a hajó a nyílt vízre horgonyt vessen. Amíg a hajó így lehorgonyozva várta a köd felszállítását

egy szemközt jövő hasonlóképpen kőolaj-

szállító hajó nekijutkozott és súlyos sérülést ejtett rajta.

Az eddig még ismeretlen nevű és nemzetiségű kőolajszállító gőzös az összeütközés hevében felhasította a Beme hajó oldalát és a keletkezett rés következtében

a gépházba behatolt a víz.

A hajó segélyjeleket adott le, amelyeket úgy a közelben lévő hajók, mint a román állomások felfogtak és intézkedés történt megmentésére. Nagy ügyel-bajjal sikerült Bujus Dere közelében a legénységet — amelynek tagjai között 10 román tengerész is volt — partra tenni.

Tragédiák sorozata egy aradi családban

Tegnap délután a Marospart cukorgyármenti szakaszán sétáló Jenciovan Gheorghe aradi fiatalember arra lett figyelmes, hogy a folyó közepe táján valaki küzd a hullámokkal. Jenciovan ledobta kabátját és a fuldokló felé uszott és sikerült is azt a partra vinni. Itt kiderült, hogy Bencze István volt aradi lakatos özvegye az életunt nő, akinek férjét a múlt évben a minorita templom előtt egy temesvári tehergépkocsi halálra gázolta. Bencze Istvánét felkísérték a második kerületi rendőrségre, ahol Crisan Emil rendőrkapitány hallgatta ki.

A 27 éves asszony elmondotta, hogy férje tragikus körülmények között történt halála után két gyermekével együtt minden támasz nélkül maradtak. A szerencsétlen körülmények közé került nő két gyermekével együtt a Lahovari-uccában lakik egy szerény lakásban. Megélhetési gondjain kívül állandó izgalma volt, mert családjához közelálló közlül valaki állandóan kellemetlenkedett neki, ami végül is arra készítette, hogy véget vessen életének. E célból ugrott a cukorgyár közlében a Marosba, amelynek árja egyre inkább a folyó közepe felé sodorta és már teljesen elmerült, amikor a fiatalember megmentette a biztos haláltól.

Innitzer biboros-érsek visszavonul és Preysing berlin püspöknek adja át a helyét

Berlinből jelentik: Jól értesült körök közlése szerint, Innitzer, bécsi biboros érsek hamarosan visszavonul és hi rszerint, Olaszországba utazik. Visszavonulásának vallási, politikai, valamint egészségi okai vannak, mert a biboros érsek súlyosan beteg. Berlinben úgy tudják, hogy a Vatikán Preysing grófot, Berlin jelenlegi püspökét szeretné Innitzer helyére ültetni.

— **MEXIKÓBÓL VASAROL PETROLEUMOT NÉMETORSZAG.** Newyork. (Rador.) Mexikóból jelentik, hogy a mexikói kormány Németországgal árucserre egyezményt kötött. Ennek alapján Németország 1939-ben 17 millió dollár értékű kőolajterméket importál és ezt ipari cikkekben fizeti vissza. A megállapított árak a kőolajtermékek vilápiaci áránál lényegesen gyengébbek.

A baptisták helyzetével foglalkozott a Szent Szinódus

Bucuresti. A Szent Szinódus tegnap kezdte meg a kultuszminisztériumhoz a baptista világszövetség által beterjesztett memorandum tárgyalását. A baptisták világszövetsége kéri a baptista vallás elismerését és a vallás gyakorlásának teljes szabadságát. A Szent Szinódus úgy döntött, hogy válaszolni fog a memorandumra és ebben rámutatnak majd, hogy Romániában a baptista vallást szabadon gyakorolhatják, ami megállapítható abból is, hogy a különböző egyházközösségeket meg szervezhetik és prédikátoraikat kinevezhetik.

NYUGDIJ-ÜGYEK

A „Societatea pentru Ajutor Mutual a Pensionarilor din Arad”, Bulevardul Regele Ferdinand No. 37. Nyugdíjasok Kölcsönös Segélyző Egyesülete. — Értesítjük az összes nyugdíjasokat, akik a központi CFR pénztár által fizettetnek, hogy a nyugdíjak kifizetése 1. hó 12-én veszi kezdetét a következő sorrendben: Hétfőn, december 12-én a volt Arad-Csanádi nyugdíjasok, kedden, december 13-án a CFR 1—250. számig, szerdán, december 14-én déli 12 óráig a CFR 250—520. számig. Felhívjuk tagjaink figyelmét arra, hogy jogaik megvédhetése érdekében a tagdíjakat fizessék be az egyesület pénztárába. Teodor Stan, elnök.

Nyugdíjizetés a CFR-pénztárnál. — „Asociația Generală a Pensionarilor C. F. R.” irodalma Arad, Calea Bihorului No. 11. Értesítjük az összes CFR-nyugdíjasokat, akik a CFR-palotában fizettetnek, hogy az 1938. évi, december havi nyugdíjat a következő napokon fizetik: Hétfőn, 12-én a volt Arad-Csanádi nyugdíjasok, kedden, 13-án a CFR 1—250. számig, szerdán, 14-én 12 óráig a 250—520. számig.

A „Societatea pentru Ajutor Mutual a Pensionarilor din Arad” (Nyugdíjasok Kölcsönös Segélyző Egyesülete), Bulevardul Regele Ferdinand No. 37. Értesítjük az állandóválasztmányi tag urakat, hogy a rendes havi választmányi ülés 1. hó 10-én az egyesület helyiségében lesz megtartva, amelyre a választmányi tag urakat meghívjuk. Egyben értesítjük azokat a nyugdíjasokat és özvegyeket, akik nyugdíjukat a CFR központi pénztárnál kapták, hogy az életbenléti bizonyítványok kiállíthatására nézve a munkálatokat folyamathatják s ezért kérjük, hogy az adatok, illetve a kérvények elkészíthetése céljából irodánkban az állampolgársági bizonylatok másolatával jelentkezzenek záros határidőn belül. Teodor Stan, elnök.

A „Societatea Pensionarilor Publici si Particulari din Județul Arad”, Str. A. Mocioni No. 12. A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjjesülete értesíti tagjait, hogy a decemberi nyugdíj a következő napokon lesz fizetve: Hétfőn, 1. hó 12-én a volt ACSEV, kedden, 1. hó 13-án a MÁV az 1—250. számig, szerdán, 1. hó 14-én a 251. számtól végig. Felhívjuk tagjainkat, hogy hétfőn, kedden és pénteken, 1. hó 12., 13. és 16-án délután az életbenléti bizonyítvány beszerzése végett az egyesület helyiségébe hozzák magukkal a nyugdíjkönyvet és állampolgársági bizonyítványt, amelyeket azonnal vissza is kapnak azok megtekintése után. Végül értesítjük, hogy szombaton, 1. hó 10-én délután 4 órakor választmányi ülés tartatik, amelyre annak rendes- és pótagjai ezennel meghívhatnak. Az elnökség.

**Megérkeztek a legújabb
1938—39. típusú világláger rádiók**

500 drb. csodásabbnál csodásabb rádió közül választhat

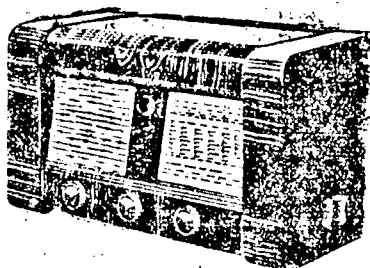
Az összes világmárkák raktáron

Kedvező részletfizetési feltételeinkkel mindenkit kielégítünk.

Állandó rádió-kiállítás

Minden kötelezettség nélkül szívesen állunk b. rendelkezésükre.

HAMMER ZSIGMOND és FIA Arad, Bulev. Regele Ferdinand 27.
Telefon 18-47.

SPORT KÖZLÖNY

Argentínában az Independiente, Uruguayban a Penarol vezet a bajnokságban

Argentínában és Uruguayban is befejezés felé közeledik a bajnokság és az argentin bajnokságban a tavalyi bajnok River Plate jelenleg a második helyen van. Öt forduló van még hátra és ezeken a River Plate behozhatja a vezető Independientet, ha azonban a pontszám egyelőre lesz, úgy döntő mérkőzést kell a két csapatnak vívnia a bajnoki címért, mert Argentínában — ahány ház, annyi szokás — a gólarány nem számít. Az egyik legismertebb argentin csapat, a Boca Juniors jelenleg a hetedik helyen pihen. Az argentin bajnoki táblázat a következő:

1. Independiente.	27	20	3	4	86:32	43
2. River Plate	27	18	5	4	84:42	41
3. San Lorenzo	27	17	6	4	76:54	40
4. Racing	27	13	6	8	85:53	32
5. Esgrima	28	13	5	10	68:58	31
6. Estudiantes	28	14	3	11	64:63	31
7. Boca Juniors	27	10	9	8	55:43	29
8. Huracan	27	11	4	12	68:70	26
9. Atlanta	27	11	2	14	51:58	24
10. Oeste	27	9	6	12	57:69	24
11. Tigre	28	10	4	14	63:86	24
12. Chac. Juniors	27	10	3	14	57:73	23

13. Platense	27	8	6	13	73:81	22
14. V. Sarsfield	27	9	4	14	61:79	22
15. Lanus	28	6	9	13	60:80	21
16. Tallers	28	6	5	17	47:85	17
17. Almagre	27	5	5	17	53:82	15

Uruguayban a Nacional legutóbb váratlan vereséget szenvedett a hetedik helyen álló Racingtól és így a Penarol kétpontos előnyre tett szert. Itt még négy forduló van hátra, a Penarol azonban — alighanem — megtartja előnyét és megnyeri a bajnokságot. A tabella a következő:

1. Penarol	16	13	2	1	50:17	28
2. Nacional	16	13	—	3	52:14	26
3. Central	15	6	6	3	30:23	18
4. Wanderers	15	7	2	6	24:22	16
5. River Plate	15	5	5	5	20:30	15
6. Bella Vista	15	3	7	5	18:24	13
7. Racing	15	4	5	6	19:22	13
8. Defensor	15	4	4	7	18:28	12
9. Rampla Jun.	16	3	6	7	24:34	12
10. Sud America	16	4	3	9	24:38	11
11. Liverpool	16	1	4	11	15:42	6

Irország válogatottja Bucurestiben

Anglia csak 1940-ben látogat a fővárosba

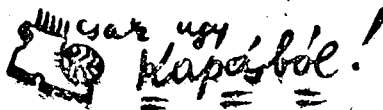
Bucuresti. Az ir válogatott csapat 1939. május 7-én Budapesten mérkőzik a magyar válogatott ellen és az irek turájának rendezője Fodor Henrik dr. tárgyalásokat folytatott román sportkorifeusokkal az ir válogatott csapat részére lekövetendő mérkőzésre vonatkozóan. Elyben már meg is történt megállapodás, hogy az ir válogatott a budapesti mérkőzés után Bucurestiben vendégszerepel és erre a mérkőzésre május 10-én vagy 14-én kerül.

Szó volt róla, hogy az angol válogatott is vendégszerepel jövő évben a fővárosba és jugoszláviai mérkőzése után a fővárosban is ellátogat. Ez a mérkőzés azonban halasztást szenvedett, úgy hogy az angolok csak 1940. év tavaszán játszanak Bucurestiben.

Az Astra az ifjúsági őszi bajnok

Az ifjúsági bajnokságban már csak két elmaradt mérkőzés van hátra: az AMTE és a Transilvania, az ATE és a Tricolor játszanak még vasárnap egymással és azután teljes befejezést nyer az őszi idény. Az őszi szezonban az Astra végzett az első helyen két tiszta pont előnnyel és a táblázat így fest:

1. Astra	13	11	1	1	53	14	23
2. Gloria	13	9	3	1	33	12	21
3. AMTE	12	9	1	2	55	13	19
4. Olimpia	13	8	1	4	47	28	17
5. ATE	12	8	—	4	43	22	16
6. Egyetértés	13	6	2	5	34	30	14
7. Fortuna	13	5	2	6	23	28	12
8. Unirea	13	5	2	6	36	43	12
9. AAC	13	5	1	7	36	42	11
10. Banatul	13	5	1	7	25	38	11
11. Tricolor	12	4	—	8	22	46	8
12. Hakoah	13	3	1	9	17	39	7
13. Transilvania	12	3	—	9	18	26	6
14. Gajana	13	—	1	12	15	76	1

Barátky Gyula, a bucuresti-i FC Rapid válogatott középcsatára újabb két évre újította meg szerződését egyesületéhez. Amennyiben a keleti tura terve mégis kuthbaesne, úgy a Rapid játékosai december 15-én szabadságot kapnak és február 1-én kezdik meg ismét az edzéseket.

Tegnap hallgatta ki a nemzeti bajnoki bizottság a Rapid—Victoria-ügy tanuit. A Victoria óvásával egyidőben ugyanis több tanu kihallgatását kérte és ezek többnyire a Victoria igazát támasztották alá. A bizottság december 13-án hozza meg ítéletét.

A belgrádi Jugoszlavia két mérkőzésért 100 ezer lelt kért a Juventustól, azonban az egyre rosszabbodó időjárásra való tekintettel, a Juventus nem vállalta a mérkőzések lebonyolítását.

O MEGSZAKADTAK A SPORTKAPCSOLATOK NÉMETORSZÁG ÉS HOLLANDIA KÖZÖTT. Berlinből jelentik: A német birodalom sportvezetője elrendelte a német—holland sportkapcsolatok további rendezésig való megszakítását. Az intézkedés azért történik, mivel Rotterdam polgármestere megtiltotta a holland—német válogatott labdarúgó mérkőzés megtartását.

O Norvégiában rendezik meg idén a főiskolai téli világbajnokságokat. A versenyek iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik az egyes fejlett főiskolai sporttal rendelkező államok körében.

O Luxemburgi válogatott—Magyar B) válogatott 4:3 (3:3). A mérkőzést este bonyolították le villanyfénynél és a jóképességű luxemburgi csapatnak sikerült győznie. A magyarok góljain Kolláth (2) és Kiszely osztozkodtak.

O Kuba boxbajnoka Aradra látogat. Illusztris sportember érkezik a közeli napokban Aradra, Cheo Morejon volt középsúlyu professzionista világbajnok, Kuba boxbajnokának személyében. Cheo Morejon európai turnéja során érkezett Romániába és a közeljövőben látogat el Aradra, ahol Covaciu Aurel, a volt román bajnokkal mérkőzik. Rajtuk kívül több temesyári és erdélyi boxoló méri össze erejét az aradi versenyzőkkel.

Színház

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Ma, szombaton este 9 órakor: „Marinka, a táncosnő”. Nagy operett.

Vasárnap délután 3 órakor: „Angyal vettem feleségül”. Olcsó helyárakkal. — Este 6 órakor: „Marinka, a táncosnő”. — Este 9 órakor: „Ragaszkodom a szerelemhez”. Bemutató előadás.

Hétlőn: Nincs előadás.

Kedden este 9 órakor: „Nem leszek hálátlan”. Operettújonság.

Csütörtökön este 9 órakor: „Mindig a nők kezdik”.

Pénteken este 9 órakor: „Három a huszár”. Operettbemutató-újonság.

„Marinka, a táncosnő” ma, szombat este kilenc órakor

Ennek a darabnak a felelevenítése az igazgatóság részéről a legszerencsésebb ötlet volt. Elsősorban a közönség azt a részét is kielégíti, aki szereti a zépenet és a kitűnő hangokat. Jean Gilbert zenéje és Harsányi Zsolt szellemes szövege hangzik el szombaton este az aradi színházban, kitűnő művésznők interpretálásában. A vezető szerepeket Voiticzky Elvira, Balogh Julia, Gulácsy Albert, az új, gyönyörű hangú bonviván, ifjabb Szendrey, Felő, Horváth, Derécskegy Pál stb. játsszák.

A vasárnapi műsor kiemelkedő eseménye a 9 órai vigjátékbemutató. Ifjabb Bókay János már többször bemutatkozott az aradi közönség előtt mint vigjátékszerző. Ki ne emlékezne a múlt év két legnagyobb sikerű prózabemutatójára: „Szakits helyettem”, „Rossz aszszony” mindent átütő sikerére. A színház igazgatósága most műsorra tűzte a sikeres szerző legújabb darabját: „Ragaszkodom a szerelemhez”. Ebben a darabban adja talán legmaradandóbban a szerző önmagát. Öregek és fiatalok harca a szerelemért és természetesen az ifjúságban való egymásratalálás miatt a darabban. Tele jókedvű humorral, ötletes változatossággal ez a remekmű, amelynek kolozsvári bemutatóján megjelent a ma már világhírű darab világhírű szerzője. Aradon a prózai előadásoknál már megszokott és elismert precizitással kerül bemutatásra a „Ragaszkodom a szerelemhez” című vigjáték Horváth László szakavatott rendezésében és az alábbi szereposztásban: Felszegny Mária, Dálnoky Dudas, Lázár Hilda, Horváth László, Kovács György, Jávor Alfréd, Révész, Hány stb.

* Előkészületben az idel szezon legnagyobb slágere: László Aladár: „Mindig a nők kezdik”.

Kollektív képműállítás Aradon

A képművészet kedvelőinek rengeteg látmivalója akad a főtér egyik üzlethelyiségében, ahol az egy érdeklődősségre tömörült olasz és romániai festők rendezték meg tárlatukat. Több mint kétszáz kép a festőművészet gazdag változatosságát nyújtja és nagyon nehéz feladat a kritikus részére kiválogatni a legjobbakat. Az olasz festők közül Gjadiello „Olasz halászok” nagy vásznával tűnik ki. Romolo Leone, Pisani, Toro, Gennaro Massi, Fontana, Vally olasz festők színtelen szép munkákkal képviselik az olasz képművészetet. A román piktorok vezetője a imom színekét kedvelő, erőteljű duzzadó Gori Mircescu és mindjárt mellé állíthatjuk Eugen Gorskit, aki különösen poetikus tengerképeivel tűnik ki. Lítteczky Andor markáns kompozíciói, Müller mesteri csendeleitei, továbbá Jean Stulescu, Alexandru Garlea, Berezovskij, Krausz Ilona, Stefan Bogdanovici, Mihailescu, Gumille, Baraneanu Stănescu, Dobosariu igazi művészetre való képével emelik a tárlat színvonalát.

Ma este 9 órakor a színházban:

„Marinka, a táncosnő” Nagy operett.

Vasárnap d. u. 3 órakor:

Angyal vettem feleségül

V. J. TICZKY ELVIRÁVAL Olcsó helyárakkal

D. u. 6 órakor:

„Marinka, a táncosnő” Nagy operett.

Este 9 órakor:

Ragaszkodom a szerelemhez

BOKAY JÁNOS vigjátéka. — Bemutató előadás.

RENDSZERES UTAZÁSOK

A KÖVETKEZŐ ÁLLAMOKBA:

Egyesült Államok

Kanada

Ausztrália

Közép-Amerika

Kuba, Mexikó

Délamerika

Argentína—Paraguay—Uruguay

Afrika (Marokkó)

holland, belga és francia gőzösökkel

Egyiptom és Palesztinába

a Serviciul Maritim Roman gőzöseivel

Információk és prospektusok a vezérképviselőnél:

Holland-Amerika Linie

L. H. Lazarovitz ur vezetése alatt

ARAD, Cal. Banatului 2. Telefon: 1350

BUCURESTI Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4. 41. 65.

TIMIȘOARA, Str. Venetia No. 2.

Tel. 39—89.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Kereskedelmi és iparvállalatoknál két-három napos, kisiparosoknál és kiskereskedőknél három hónapos könyvelési hátralékot tűr meg a repülőbélyegpénztár

Közlöttük, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége memorandumban kérte az aviatikai alap pénztárának vezetőségét az október 13-iki rendelet több homályos rendelkezésének tisztázására s ezekkel kapcsolatban különböző enyhítésekért is kért az ipar és kereskedelem számára.

Az aviatikai alap pénztárának vezetősége ezzel kapcsolatosan most magyarázó rendelkezéseket adott ki, amely szerint a hiányzó aviatikai bélyegek pótlásának november 30-án lejárt határidejét nem hajlandó meghosszabbítani és így az aviatikai illeték-ellenőrök most már kihágási jegyzőkönyveket vesznek fel az illetékek hiánya esetén. A magyarázó rendelet szabályozza az üzleti könyvek vezetésének kötelezettségét is. A rendelet szerint

azok a kisiparosok és kiskereskedők, akik ez év áprilisban a könyveiket beszerezték és a 200 plusz 100 lei illetékeket befizették, legalább havonként egyszer kötelesek tételeiket üzleti könyveikbe bevezetni. Ez utóbbiaknál az ellenőrök legfeljebb három hónapos könyvelési hátralékot tűrnek meg.

A bejegyzett ipari és kereskedelmi vállalatok üzleti könyveiket naponként kötelesek vezetni,

ezeknél az aviatikai alap ellenőrel legfeljebb két-három napos könyvelési hátralékot tűrnek meg,

ennél nagyobb restancia esetén kihágási jegyzőkönyveket vesznek fel.

Nagyfontossága a magyarázó rendeletnek az a része, amely szerint megengedi, hogy az egyes cégek bekötött szelvényes (cotoros) nyugtakönyvek helyett olyan bekötött nyugtakönyveket használjanak, amelyekben a szelvényeket, (cotorokat) bekötött másolatok helyettesítik. Az aviatikai alap pénztárának vezetősége az ilyen nyugtakönyveket nem tekinti szabálytalannak.

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége most memorandumot készített a pénzügyminiszterhez is, hogy a fiscus közegei is alkalmazzák az aviatikai alap pénztára által engedélyezett — fent felsorolt — kedvezményeket.

Nem járul hozzá a minisztérium a lisztregiszterekkel kapcsolatos bírságok leszállításához

A közelmúltban megemlékeztünk arról, hogy az Arad és Vidéke Füszerkiskereskedők Szindikátusa kérésére az aradi kereskedelmi és iparkamara közbenjárta a földművelésügyi minisztériumban annak érdekében, hogy engedjék el, vagy pedig mérsékeljék a füszerkiskereskedőkre a lisztregiszterek pontatlan vezetése, illetve vezetésének elmulasztása miatt kivetett bírságokat. Ezt a kérést azzal indokolták meg, hogy mivel a bírságok esetenként 10 ezer leit tesznek ki, ezek rendkívül nagy terhet jelentenek a kiskereskedők számára.

A kamara feliratára most érkezett meg a válasz a minisztériumból, amely közli, hogy nem járulhat hozzá a bírságok elengedéséhez, sőt a mérsékléséhez sem, mert az említett bírságok kivetése törvényen alapszik és ennek rendelkezéseit rendeleti úton nem változtathatják meg. A fentiek figyelembevételével tehát minden kereskedő saját érdekében cselekszik, ha a lehető legpontosabban vezeti lisztregiszterét.

Új javaslat az adók ellenőrzésének biztosítására

A költségvetés előkészítésével kapcsolatban több javaslat merült fel az adófizetések fokozottabb ellenőrzésének biztosítására. Ezek között szerepel az is, hogy a jövőben egy lakás kibérlése alkalmából a bérlő köteles legyen nyilatkozatot adni foglalkozásáról, jövedelméről és ehhez a nyilatkozathoz csatolnia kell az adónyugtát is. A nyilatkozatot és a nyugtát ellenőrzés végett a háztulajdonos köteles lenne az adóhivatalhoz eljuttatni. Abban az esetben, ha ezt nem tenné meg, arra kötelezik, hogy bérlője adóját kifizesse. Mint említettük, a fenti rendszer csak javaslat és még nem döntöttek arra vonatkozóan, hogy életbe léptetik-e, vagy sem.

Deficitet mutat fel a francia külkereskedelmi mérleg. Most tették közzé a francia külkereskedelmi első tizenegy havi kimutatását a múlt év hasonló időszakával összehasonlítva. A kimutatás a következő: Bevitel 41 milliárd 777 millió frank, a többlet a múlt évvel szemben 3 milliárd 950 millió frank. Kivitel 27 milliárd 295 millió frank, a többlet a múlt évvel szemben 5 milliárd 713 millió frank. Ez év november hónapjában a bevitel 3 milliárd 871 millió, míg a kivitel 3 milliárd 59 millió frankot tett ki. November hónapban tehát a deficit 812 millió frank volt, míg a múlt év novemberében másfél milliárd frankra emelkedett.

Nagy telhozatal az aradi gabonapiacon

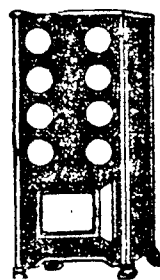
Az aradi gabonapiacon nagy felhozatal mellett a következő árak alakultak ki: Buza 370, tengeri 280, tökmag 600 lei métermázsánként. — Zöldpaprika 3 lei darabja, csipős zöldpaprika 4 lei darabja, krumpli 2.50—3.50 kg.-ja, hagyma 5—7 kg., süttők 4—12 lei kg., tök 4—12 kg., szárazbab 8—10 lei kg., kalarabé 3 darab 2 lei, torma 1—4 lei, lencse 7 lei kg., répa 2 lei közege, paraj 1 lei, káposztafeje 2—3 lei darabja, savanyukáposzta 10 lei kg., levestörség kötegie 3 lei. — Tehénmuro 14 lei kg., juhtmuro 32 lei kg., teifel 1 lit. 25—45 lei, vaj 1 kg. 70—90 lei. — Alma 1 kg. 8—16 lei, dió 1 kg. 24 lei, tisztított dió 1 kg. 70—75 lei, aszalt szilva 1 kg. 22—24 lei, szőlő 1 kg. 20—25 lei, citrom darabja 3 lei, narancs darabja 4—6 lei. — Tyúk 80—140 lei, hizott liba 300—360 lei, liba 140—160 lei, csirke 40—80 lei, hizott ruca 160—200 lei, ruca 80—100 lei.

— AZ ÚJ CÉGBEJEGYZÉSI TÖRVÉNY TISZTELETBEN TARTJA A SZERZETT JOGOKAT. Az Aradi Közlöny legutóbbi számában teljes részletességgel ismertettük az új cégbejegyzési törvény tervezetét. Ennek szövege a Monitorul Oficialban még nem jelent meg, így tehát még nem lépett életbe. A tervezettel kapcsolatban a „Semnalul” című lap meghizható helyről úgy értesül, hogy az új törvény rendelkezései nem bírnak visszaható jelleggel és a szerzett jogokat tiszteltem tartják úgy a cégtulajdonos férfiakkal, mint nőikkel szemben. A törvény tehát csak a jövőre vonatkozóan intézkedik. Nagyfontossága intézkedése a törvénynek, hogy fellebbezési fórumot teremtett, amelynek magasrangú bírák a tagjai.

— A behozatali kérvények benyújtási határideje. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezúton hozza az importőrök tudomására, hogy a jövő év első negyedére szóló behozatali kérvényeket ez év december hó 22-ig iktatja be a Direcțiunea Reglementării Comerțului Exterior, úgyhogy azokat tanácsos a fenti dátum lejáratá előtt beküldeni.

— Nemzetközi buzakonferenciát hívnak össze Londonba. Beavatott newyorki szakkörökben úgy tudják, hogy január 10-ikére Londonba nemzetközi buzakonferenciát hívnak össze. A konferencián az exportáló államok vesznek részt és azon egyezményt kívánnak létrehozni.

— Nehézségek a Máramarosszigetre történő áruszállítás körül. A szatmári állomásfőnörségre rendelet érkezett a CFR vezérigazgatóságtól a Máramarosszigetre történő áruszállítással kapcsolatban. A rendelet utasítja a szatmári állomást, hogy tegye meg a szükséges előkészületeket a Máramarosszigetre irányított teherárúnak Avasielsőfalon keresztül való szállítására. Az árut a szatmári állomáson kis vagonokba rakják át és a bikszádi vonalon felszállítják Avasfelsőfaluig. Ott tehergépkocsira rakják át és a gépkocsik az árut a ruszinszkói Técső vasutállomásig viszik. Técsőn az árut csehszlovák vasuti teherkocsikba rakják és a cseh vonat Taracközön, illetve Hosszumezőn keresztül Máramarosszigetre szállítják.

Megdrágult a tüzifa?

Akkor is

olcsón fűtök

„ZEPHIR”

kályhával

10 kgr. fával fűt egy 24 órán át normál szobát

Gyártja: Szántó D. és Fia, Oradea „ELITE” tüzhely kályhagyára.

Kapható mindenütt. Kérjen díjlan arjegyzéket. Consum és Intesirea könyvre 8 havi hitel. Lerakat Csetey és Seitz vaskereskedés Arad Bul. Regele Ferdinand 49.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

Az aradi szabóiparosok szindikátusától

Az összes aradi és megyei férfiszabómesterek december 18-án délelőtt 9 és fél órakor tartják meg közgyűlésüket az Iparos Otthonban és ott fognak a temesvári tartomány körzetében már megalakult ruházati céhcsoporthoz való csatlakozás tárgyában dönteni.

Addig senki se vállaljon semmiféle kötelezettséget és ne írjon alá semmilyen nyomtatványt, vagy hozzájárulási nyilatkozatot.

A férfiszabók szindikátusa közli egyúttal, hogy jogi személyiségének további fenntartása érdekében az új törvény által előírt lépéseket már megtette a munkügyi minisztériumban és az ehhez szükséges beadványokat jóváhagyás végett már felterjesztette.

Arad, 1938. december hó 9-én.

Marija Gheorghiu elnök.

A Goltáram tropikus hazájába

a „Milwaukee” motoros hajóval nyugatindiai szigetekre. exkúba, Északamerikába 1939 január 9-től március 2-ig.

„Caribia”, „Cordillera”, „Orinoco”, „Iberia” motoros hajókkal naponta 2 téli utazás a nyugatindiai szigetekre, a Középamerikába, Cuba és Mexikóba.

1939. év tavaszán hét Földközi-tengeri és Atlanti-óceáni utazás a „Milwaukee” és „St. Louis” motoros hajókkal. Első utazás 1939 március 4-től Genéből.

Gazdag tartalmu szórakozási utakat mérsékelt árakon ajánl a

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Szövegvilágítások és prospektusok:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bulvardul Regina Maria 24. Telefon: 10-88

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Hálás köszönetet mondunk azoknak, akik Anyánk végtisztességén személyesen megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek el, részvét sorokkal kerestek fel és ezáltal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetünket fejezzük ki a Kegyelet temetkezési vállalatnak a mindenre kiterjedő figyelmes előzékenységeért és az elhunyt emlékének áldozó gyászpompáért.

Nesmerák Béláné és férje,

Rádióműsor

— Romániai időszámítás —

SZOMBAT, DECEMBER 10.

Bucuresti. 6:45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána: háztartási tanácsok, majd a reggeli hangverseny folytatása. **12:** Vegyes zene gramofonlemezek. **13:** Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. **13:10:** A rádió szalonzenekarának hangversenye. Vezényel: Ion Ghiga. **14:10:** Hírek. **14:30:** A hangverseny folytatása. **15:10:** Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. **17:** Ora strajerilor. I. Előadás. II. Hangjáték. **18:15:** „Munca și voe bună”. I. Felolvasás az új társadalombiztosítási rendelkezésekről. II. Zene. III. Közlemények. **19:15:** Időjelzés, időjárásjelentés. **19:17:** A Lută Iovită zenekar előadásában bánáti népdalok. **20:** Rádiógyetem. Ion Petrovici egyetemi tanár felolvasása. **20:15:** Gramofonlemezek. Énekkarok, orgona- és zenekari számok. (Bach, Gabrieli, Saint-Saens, Vidor, Vivaldi, Wagner). **21:** A rádió üzenetel. **21:15:** A „Melody” jazz-zenekar hangversenye. **22:** Sport. Hírek. **22:15:** Gramofonlemezek. **23:** Hírek. **23:15:** A Vasile Julea zenekar játéka. Maria Tănase énekel. **23:45:** Hírek a külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7:45: Torna. Hírek. Hanglemezek.

Utána: Étrend, közlemények. **11:** Hírek. **11:20:** Pakots József elbeszélése: „A kis mentőangyal”. **11:45:** A gerinctelenek gyűjteménye a Nemzeti Múzeum állattárában. Ismerteti Wagner János. **13:** Déli hangszó. Időjárásjelentés. **13:10:** Beszkárt-zenekar. Közben **13:30:** Hírek. **14:20:** Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **14:30:** Hanglemezek. **15:35:** Hírek. **15:50:** A rádió műsorának ismertetése. **16:** Árfolyamhírek. **17:20:** K. Merényi Margit meséje. **17:45:** Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **18:** Dénes József cigányzenekara. **19:** Mit üzen a rádió? **19:30:** Berzsényi László és Villax István magyar nőtárat játszik két zongorán. **20:** Hírek. **20:10:** Hírek szlovák és kárpátoroszló nyelven. **20:25:** A rádió szalonzenekara. **21:10:** Kassai vidám est. **22:40:** Hírek, időjárásjelentés. **23:** Marschalkó Rózsi énekel, zongorakísérettel. **23:30:** Hírek német és olasz nyelven. **23:45:** Cigányzenekar. Közben **24:** Hírek angol és francia nyelven. **1.05** Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 19:30: Mezőgazdasági félóra. **20:** A rádió szalonzenekara. **20:25:** Révész Béla elbeszélése. **20:55:** Hanglemezek. **22:** Hírek.

VASÁRNAP, DECEMBER 11.

Bucuresti. 8:30: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok. Utána: Reggeli hangverseny gramofonlemezek. Majd: Háztartási tanácsok. **9:55:** Vallásos óra. I. Hangszó. II. Istentisztelet közvetítése a patriarchatus templomából. III. Szentbeszéd. **11-13:** A nagyszabeni „Bach” evangélikus énekhar hangversenye, zenekari kísérettel. Közvetítés az Ateneul Roman-ból. **13:** Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. **13:10:** Déli hangverseny. A Petrică Motoi-zenekar játéka. **14:10:** Hírek. **14:30:** A déli hangverseny folytatása. **15:05:** Ion Manu vidám negyedórása. **15:20:** A falu órája. **15:30:** Népdalok gramofonlemezek. **15:50:** Közlemények a falu számára. **16:10:** A Gore Ionescu-zenekar játszik. Népies tánc-számok. **16:45:** Ora prenilitără. **17:45:** Indulók a 17-ik és 18-ik századból. (Gramofonlemezek.) **18:** Időjelzés, időjárásjelentés. **18:02:** Tánczene. Ion Lucau ének számaival. **10:** Gyógyászati felolvasás. **19:15:** Nina Alexandrescu hegedűhangversenye. **19:40:** Zongora-

hangverseny. **20:20:** Gramofonlemezek. **20:45:** A hétről. **21:** A Corologos-jazz hangversenye. **22:** Hírek. Sport. **22:15:** Leoncavallo: „Bajazók”. opera 2 felvonásban. Felvonás közben (**23:05—23:20**): Hírek. Sporteredmények.

Budapest I. 9:30: Hírek. **10:** Görög katolikus szentmise. A szentbeszédet Balogh Bálint esperesplébános mondja. **11:** Róm. kath. istentisztelet. A szentbeszédet Tóth Tihomér püspök mondja. **12:15:** Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Szántó Róbert kelenföldi lelkész. **13:20:** Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **13:30:** Operaházi zenekar. Szünetben kb. **14:05:** Világhír-adó, Máthé Elek előadása. **15:** Részletek Verdi népszerű operáiból. (Hanglemezeiről.) **16:** A Növénytermelési Hivatal szerepe a termelés fokozásában. **16:45:** Az 1. honvédegyalgezd zene-kara. **17:30:** Kinosés Kolojzvár. Balogh Jolán előadása. **18:** Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara. **18:50:** Halhatatlan divat. Gulácsy Irén előadása. **19:15:** A rádió szalonzenekara. **20:** Hírek. **20:05:** Hírek szlovák és ruszin nyelven. **20:20:** Az Operaház előadásának közvetítése. János vitéz. Az I. felvonás után kb. **21:25:** Sporteredmények, A II. felvonás után kb. **22:30:** Hírek, időjárásjelentés. Az előadás után kb. **23:40:** Hírek német és olasz nyelven. **23:50:** Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. Közben **24:** Hírek angol és francia nyelven. **1.05** Hírek.

Budapest II. 12:40: Kamarazenekari matiné. **15:** Katonazene. **18:55:** Cigányzenekar. **19:40:** Berda József és Inecs Béla verseikből adnak elő. **20:05** A rádió szalonzenekara. **20:35:** Száz éve mértek először csillagtávolságot. **21:05:** Hanglemezek. **22:** Hírek.

Kassa. 10:30: Ruszínnyelvű egyházi ének és szent beszéd a kassai görögkatolikus templomból. **12:** Régi himnuszok Szent Istvánról. **12:15:** Azonos Budapest I. műsorával. **17:30:** Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. **17:50:** Aszszonykérőben. Falusi jelenetek. **18:15—1.05:** Azonos Budapest I. műsorával.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: **Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST NYER

Megbízható jólfizető komolyabb minde-
nést keresek kéttágy családba. Cim a
kiadóban.

OKTATÁS

Tanárni elvállal még 1—2 magántanulót,
vagy korrepetálást. Steiner Emilia okl.
tanárni. Piața Avram Iancu 2. 7362

ÜZLET

Biztos megélhetést nyújtó, évek óta
fenálló jólbevezetett élelmiszerüzlet át-
adó. Cim a kiadóhivatalban. 7405

LAKÁS

Kiadó a belváros legforgalmasabb he-
lyén egy különbejárata üres szoba.
Cim a kiadóban. 6077

Ötszobás magánház 6szk komforttal, par-
kírozott udvarral febr. 1-re kiadó. Str.
Dorobantilor 10, Érdeklődni: Suciu adó-
hivatali főnöknél. 7376

Elegánsan butorozott, fürdőszobás, disz-
krét bejárata szobát keresek a belváros-
ban. Cimeket „Elsőjén fizetek” jellegre
a kiadóba kérek.

Két szobából álló helyiség, varrodának,
íródnak alkalmas, kiadó. Cim a kiadó-
ban.

Elegáns, uccai parkettás butorozott szo-
ba fürdővel január 1-re kiadó. Str. Cos-
buc 32. 7404

Muresel-en

egy új magánház,
egy szoba, konyha, élés-
kamra, nagy gyümölcsös
azonnalra kiadó.
Cim a kiadóhivatalban.

VÉTEL-ELADÁS

Brilliansköveit, ékszereit, ezüstieit, ér-
tékeit megveszi Hartmann Kálmán ék-
szerész, minorita-palota. 7282

Hintalovat és gyermekjáték-várat kere-
sek megvételre, jóállapotban levőt. Cim
a kiadóban.

TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk.
Cim a kiadóban.

Eladó egy kombinált díó-szoba, alig
használt. Megtekinthető délután 4—7-ig.
Cim: Piața Impăratul Traian 1. föld-
szint balra. 7413

Két pocokfogó kutyát veszünk. Cim a
kiadóhivatalban.

Kombinált modern butort

teljes lakásberendezéseket, brillians-
köveket, szőnyegeket veszek sürgő-
sen megbízóim részére.

Nagy választékban kaphatók

modern ebédlők, hálóok, keleti és bel-
földi szőnyegek, recamié, konyha,
velencei csillár, Pataky-kő stb.

Zalógköcsönöket közvetítünk

a titkosaival zálogházba, előjeget
nyújtunk.

Zalógcéduláját megvesszük!

Tempo bizományi-üzlet, Fischer Filz-
palota.

A karácsonyi ünnepl asztal díszkesége a MINORITA-REND fajborai

Nemes kadarka 50 leu

(Ménesi édes vörös) . . . 1/2

Rajnai rizling 40 leu

(Magyarórái felső szőlő gyöngye)

Gyoreki bakator 20 leu

(édeskés, zamatos) . . . . .

Kimerés a pinoéből naponta d. n. 5—6-ig

Minoriták Borgazdasága, Arad

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

Cim
a kiadóban.

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási tiszta helyiségben lakás-
berendezések olcsón beraktározhatók,
butorcsoomagolást és eladást vállalok. El-
adó hálószoba, ruganyos ágyneműkkel
és villanycsillárok. Str. Moise Nicoară
No. 9—11. 7370

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag
veszek készpénzért ócska butorokat,
ruhaneműket, ágyneműt, matracot,
szőnyegeket, varrógépet egész lak-
berendezést, könyveket, festménye-
ket, hangszereket, makulaturapapírt,
ócskavasat, padlásholmit. — vásáro-
lok lakásban és padláson heverő bár-
milyen felesleges holmit, lin-lemot
stb. Vidékre is megyek. Cimeket la-
kásomra. Levelezőlap, vagy szemé-
lyes hívásra házhoz hívök. Goldu-
ucca 8.

STEINER SÁNDOR

Telefon 26—15. Telefon 26—15.

Belvárosi

magasföldszintes új ház, 2 és 3 szobás,
összkomfortos lakásokkal, nagy szüte-
rén, 1 millió 100 ezer. — Fejlődő villa-
rayonban emeletes, új villa, 1, 2 és 4
szobás, összkomfortos lakással. 1 mil-
lió 150 ezer. — Ugyanott magasföldszin-
tes, új villa, kétflores épület, 1x4 szobás,
fürdő, parkettás, cserépkályhás lakással.
1x1 szobás lakás, kert, nemes gyümölcs-
fákkal. 680 ezer. — Urania-mozi közle-
ben emeletes kettősház, részben új épü-
let, 10 bérlemény, parketta, fürdőszoba,
156 ezer ivóvíz, 1 millió 150 ezerért
eladó.

Haász ingatlaniroda

Arad, Eminescu-ucca 20—22.

Legújabb jelentéseink:

A Giornale d'Italia szerint hatálytalanná vált az 1935. évi olasz-francia egyezmény

Róma. (Rador.) A Stefani hírszolgálati ügynökség jelenti: A Giornale d'Italia az olasz-francia kapcsolatok áttekintésének vezércikkét szentel, amelyben elítéli a franciaországi olaszellenes tüntetéseket, amelyeknek egyedül célja, hogy a kérdést letereljék diplomáciai térről és azt a nemzeti becsület terére vigyék át. A lap leszögezi, hogy az 1935. január 7-én megkötött olasz-francia megállapodások nem szabályozták kellőképpen a két ország között még függőben levő kérdéseket. Ez a francia sajtó véleménye. — folytatja az olasz lap. Ez a megegyezés, amelyet Mussolini annakidején a céllal írt alá, hogy véget vessen az éveken át tartó ellenségeskedéseknek és a két ország közötti meg nem értéseknek. Egyik főcélja volt ennek a megegyezésnek, hogy megjavítsa a két ország közötti kapcsolatokat és megerősítse a kölcsönös megbecsülés érzését. Hasonlóan nagy súlyt helyezett az egyezmény a bizalomra és az együttműködésre. Ezek közül ma már sem jogi szem-

pontból, sem pedig a valóságban nem áll fenn semmi. *Maga Franciaország helyezte hatályon kívül a megegyezést.* A lap rámutat azután arra, hogy a megegyezésnek első pontja kölcsönös tárgyalásokat ír elő a tuniszi kérdés megoldását illetően. Ez az ügy sohasem került le a napirendről és még ma is megoldásra vár. A Giornale d'Italia végül ismételt leszögezi, hogy az olasz érdekek egyaránt érintik Tuniszt, a szuzei csatornát és Djibuti kikötőjét.

Páris. (Rador.) „*Franciaország gyarmataival és a felfedezés alatt álló valamennyi országgal egy tömböt képez*” — jelentette ki Záv nemzetnevelésiügyi miniszter a francia birodalmi bizottság ülésén. A továbbiakban a miniszter kijelentette, hogy teljes lehetetlenség politikai szempontból különbséget tenni Franciaország és gyarmatai között, mert a köztársaság úgy Európában mint a tengeren túl is feloszthatatlan.

Önkormányzatot kérnek a lengyelországi ukránok

Varsó. Rador. A Havas távirati ügynökség jelenti: Több ukrán képviselő és Volhynia lakosságának kiküldöttéi emlékiratot terjesztettek a lengyel országgyűlés elé, amelyben önkormányzatot kérnek az ukránok által lakott területre. Ennek a területnek lakossága közel hét millióra rug. Az em-

lékiratban foglalt terv egy önálló kormány kinevezését, valamint önkormányzattal bíró országgyűlés létesítését kéri. Az önálló ukrán kormány feje a varsói központi kormánynak is tagja lenne. A lengyel országgyűlés elnöke a törvénytervezet felolvasását a jövő ülésre halasztotta.

Még karácsony előtt a magyar parlament elé terjesztik a földreform tervezetét

Budapest. Pénteken délelőtt értekezlet volt a miniszterelnökségen. Megvitatták a zsidó-kérdést és a földreforma vonatkozó tervezetet, amelyeket a lapok szerint még az ünnepek előtt a

képviselőház elé fognak terjeszteni. A lapok szerint a zsidó-törvényt nem enyhítik és nem terjesztik ki a kikeresztelkedettek kedvezményét se.

Döntő összecsapásra készülnek a spanyol hadviselőfelek

Barcelonából jelentik: Negrin miniszterelnök pénteken este összehívta a spanyol és katalán egyesült népképviselőket és a megjelentek előtt kifejtette, hogy a háború legszörnyűbb szakaszához érkeztek el. Kérte valamennyi párt együttműködését és egyben a népképviselő tagjai előtt a legfőbb hadvezetőség ismertette azokat a hadászati rendszabályokat és terveket, amelyek ré-

vén a legnagyobb siker reményében kívánják megállítani a nemzetiek közeli támadását. Negrin a nagyfontosságú ülést a következő szavakkal zárta be:

— Hűek maradunk eddigi programunkhoz, amelynek két pillére az ellenállás és a nemzeti kibékülés.

Uj, nemzeti többségre támaszkodik a francia kormány

Szavazás a kormány programjáról

Párisból jelentik: A francia képviselőház pénteken folytatta a kormány politikája felett megindult vitát. Politikai körökben a Daladier-kormány helyzetét bizalommal ítélik meg. Általános az a nézet, hogy a kamara 30-40 szavazattöbbséggel bizalmat fog szavazni a kormánynak. A csütörtök esti vita viszonylag nyugodt légkörben folyt le. A jobboldali körök megállapítása szerint a népfront felbomlott és ezért már a jobboldali pártok fel is szöktették Daladier miniszterelnököt, hogy az új nemzeti többségre támaszkodjék. A csütörtöki ülésen Duclos kommunista képviselő kijelentette, hogy a kormány ellentétet akar

támasztani a hadsereg és a munkásság között. Ennél a kijelentésnél a jobboldalon heves tiltakozások hangzottak el és maga Herriot, az elnök is felszólította a kommunista képviselőt, hogy a hadsereget hagyja ki a játékból.

A Le Jour biztosra veszi, hogy a kormány többséget kap a bizalmi szavazásnál. A Petit Parisien rámutat arra, hogy a szocialista párt csoport határozati javaslatot fog betervezni, amely szerint a kamara bizalommal viselkedik a köztársasági többséggel szemben, amelyet legutóbb megválasztottak. Ennek a többségnek a választókkal szemben vállalt kötelezettségeinek eleget kell tenni. A Figaro ezeket

írja: A francia nép nagy többsége ellensége a marxizmusnak. A kormánynak tehát antimarkista kormánynak kell lennie.

A francia képviselőház ülésén felszóltak Albertini szocialista, Michael kommunista képviselők, akik kérték, hogy a munkásság iránti intézkedéseket vonják vissza. Michael megvádolta Daladier miniszterelnököt, hogy a munkásosztály iránti intézkedéseknél nem jártak el törvényesen.

A kormány programja fölötti szavazásra valószínűleg az éjszaka folyamán sor kerül.

Párisi nagykövetté nevezik ki Tatarescut

Páris. A francia kormány megadta hozzájárulását Tatarescu volt miniszterelnöknek párisi nagykövetté való kinevezéséhez.

Csáky István gróf lesz az új magyar külügyminiszter

Budapest. A Magyarország című lap értesülése szerint a külügyi tárca betöltésére rövidesen sor kerül és az új külügyminiszter mégis Csáky István gróf lesz, akinek kinevezésére már a legkorábbi időn belül megteszi Imrédy miniszterelnök az előterjesztést.

Január 15-ig alakulhatnak át céhekké a szakmai szervezetek

Bucuresti. A munkaügyi minisztérium rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a munkások, magántisztviselők és iparosok jelenlegi szakmai szervezeteinek céhekké való átalakulására és elismerésére korábban megállapított december 12-iki időpontot január 15-ig meghosszabbítja.

Borzalmas bűntény Turnu-Severin közelében

Turnu-Severin. Izvorul Barzei községben borzalmas bűntény történt. Stuparu Grigorie, Stuparu Gheorghe és Constantin Papava falusiak Turnu Severinbe menet az úton heves szóváltásba keveredtek Petre Ravulescu, Gheorghe Bodacia, Nicolae Parvulescu, M. Gheorghiceanu és C. Barlan falusiakkal. Másodnap, amikor a Stuparu-testvérek és Papaga visszaindultak a városból falujukba, áthaladván Izvorul Barzei községen, szembe találkoztak haragosaikkal, akik utjukat állták. Fejszékkel és vasvillákkal támadták meg őket és Grigore Stupariut oly súlyosan megsebesítették, hogy többórás borzalmas szenvedés után meghalt. A másik Stupariut és Papagát reménytelen állapotban a turnu-severini kórházba szállították. A tettesek előbb eltűntek és csak később fogták el őket.

A francia kormánypárt alelnöke Bucarestiben

Bucuresti. Jacques Kaiser, a francia radikális szocialista párt alelnöke Bucarestibe érkezett, ahol Petrescu-Comnen külügyminiszter audiencián fogadta.

Pokolgép robbant Zágrábban

Belgrád. (Rador.) Csütörtök este kevéssel 7 óra előtt Zágrábban, ott ahol a jugoszláv néppárt és az Adria Garda irodái vannak, pokolgép robbant, amely egy 14 éves szolgagyereket megölt. Valószínűnek tartják, hogy szélsőbaloldali terroristák merényletéről van szó.

Bolgár ellenzéki képviselőket megfosztották mandátumuktól

Szófiából jelentik: A kormány indítványára hat ellenzéki képviselőt megfosztottak mandátumától és kizárták a szobranjéból. A kizárt képviselők a régi feloszlatott bolgár parasztpárt programját akarták ujjaélesíteni s ezzel vétettek az állambiztonsági törvény ellen. Ujabb képviselő kizárások várhatók.